Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

10 июль 1971 йил, шанба ◆ № 157 (15.027). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Республика далаларида ғалла ўрим-йиғими бошланиб кетди. Ульянов районидаги Карл Маркс номли колхоз деҳқонлари 1500 гектар майдондаги ғалланинг ҳар гектаридан 15 центнердан дон йиғиштириб олиш учун далаларга отландилар. Суратда: колхоз даласида ўрим пайти.

БУХОРО ОБЛАСТИ ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

БУХОРО, 9 июль. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Бухоро области қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларининг кенгаши бўлиб ўтди. Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев областда дала ишларининг бориши ва социалистик мажбуриятларни бажариш юзасидан қўйилган вазифалар тўғрисида доклад қилди.

Кенгаш қатнашчилари область қишлоқ хўжалиги бу йил Ватанга 500 минг тонна пахта етказиб беради, деб белгиладилар. Ҳозирги вақтда ғўза парваришини кучайтириш, шунингдек ем-хашак тайёрловчи зарбдор бригадаларни ташкил этиш, чорва туёғини кўпайтириш асосий вазифалардан эканлиги уқтириб ўтилди.

Кенгашда областнинг барча меҳнаткашларига қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтирмоқ учун куч-ғайратни оширишга даъват этувчи мурожаатнома қабул қилинди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

ПАХТАКОР ЎРТОҚЛАР!

* ҒЎЗАЛАРНИ КЕЧА-КУНДУЗ ЧИЛЛА СУВИГА ҚОНДИРИНГ.
* СУВНИ ЭГАТ ОЛИБ МАРОМИДА СУҒОРИНГ.
* ҲАР ТОМЧИ СУВНИНГ ҚАДРИГА ЕТИНГ.

Гектаридан — 45 центнер! Чироқчи районидаги «Москва» колхозининг Умир Пардаев бошлиқ бригадаси пахтакорларининг аҳди ана шундай. Суратда: илғор бригада бошлиғи У. Пардаев.

А. Тўраев фотолари.

ОЛИЙ СОВЕТ СЕССИЯСИ

Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг саккизинчи чақириқ биринчи сессияси бўлиб ўтди. Автоном республика Олий Совети Президиумининг янги составини сайлади. Олий Совет Президиумининг Раислигига депутат Д. Камбетов сайланди. Сессияда Автоном Республика ҳукумати тузилди. Министрлар Советининг Раиси қилиб депутат Е. Айтмуратов тайинланди.

Депутатлар КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш бўйича автоном республика меҳнаткашлар депутатлари Советларининг вазифалари тўғрисидаги масалани муҳокама қилдилар. Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқладилар.

Сессия ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов иштирок этди.

НИҲОЛЛАР МАВЖИ

ГРУППА УСУЛИДА СУҒОРИШ

Иштихон районидаги Ленин номли колхоз аъзолари пахтачиликни ривожлантириш соҳасида яхши натижаларга эришмоқдалар. Ўтган йили ҳар гектар ердан 25 центнердан пахта етиштириб, колхозлар орасида пешқадам бўлган хўжалик деҳқонлари бу йил ҳосилдорликни 28 центнерга етказишга бел боғлашган. Ваъдани амалда бажариш учун катта куч ва тайёргарлик бор. 1420 гектар майдонда ғўза 95-100 минг туп кўчат қолдирилди. Ғўза ниҳоллари механизатор ва сувчиларнинг меҳнати туфайли мўл ҳосил тугмоқда.

30 та агрегат тўхтовсиз ишлаб турибди. Ғўза қатор ораларини ишлаш, Суғориш, озиқлантириш ва культивация бир-бирига боғлаб олиб борилмоқда.

Колхоз правленияси ва партия ташкилотининг шу кеча-кундузлаги диққат-эътибори барча майдонлардаги кўчатни тўла сақлаб қолишга, ғўзани чанқатиб қўймаслик, унинг нормал ривожланишини таъминлаш тадбирларини кўришга қаратилган.

Шу кунларда 100 га яқин колхозчи суғориш ишлари билан банд. Сувчи ҳам худди тракторчидек мўл ҳосил тақдирини ҳал қилишда катта куч ҳисобланади. Шу сабабли механизатор ва сувчилар меҳнатига алоҳида эътибор берилмоқда. Бир гектар ерни суғорганлиги учун 5 сўм миқдорида ҳақ тўланади. Суғориш пайтида ҳар бир участканинг шароити, паст-баландлиги ҳисобга олинади.

Сув — ғўзанинг қони, жонидир. Ғўза қанчалик озиқлантирилмасин, қатор оралари чуқур юмшатилмасин, экин чанқатилса, кутилган натижага эришиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам ҳар бир қатра сувдан унумли фойдаланиляпти.

Сув кам бўлган бу йилги шароитда суғоришни бир йўла группа усулида ташкил қилиш катта аҳамиятга эга. Масалан, 15 гектарлик пайкалга ўтган йиллардагидек 2-3 сувчи узоқ вақт сув тарамайди. Балки бу пайкалга бирданига икки-уч группа сувчилар сафарбар этилиб, пайкалнинг уч-тўрт еридан сув таралапти. Бу пайкал сувдан чиққандан сўнг, сув иккинчи картага бошқарилади. Бунинг натижасида катта-катта карталарнинг ғўзалари бир пайтда сувдан чиқарилади. Ер тобига келиши биланоқ культивация қилинади, ерда намнинг узоқ сақланиши таъминланади.

Ўқариқлар 50-60 метр узунликда олинган. Суғоришни бир йўла группа усулида ўтказишнинг фойдаси шундаки, даставвал пайкал бир йўла сувдан чиқарилади. Бу ўз навбатида механизаторларнинг ишлашига қулайлик туғдиради. Натижада меҳнатни уюштириш яхшиланмоқда. Сувдан дуруст фойдаланилмоқда. Маҳмуд Маматов, Эшмамат Раҳимов, Мирза Алиқулов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳар қатра сувдан тежаб фойдаланилмоқда. Бу бригадаларда ғўза ёппасига кўсаклади.

Зариф Тошев, Мурод Жўраев, Холиёр Норқулов, Эштўхта Жумаев, Нормурод Саймов, Темир Эргашев, Ҳўжамурод Ғаниевлар энг уста сувчилар ҳисобланади. Улар ўз тажрибаларини касбдошларига ўргатмоқдалар.

Колхоз раиси, область Советининг депутати А. Иброҳимов биз билан суҳбатда бундай деди:

— Бу йилги мажбуриятимиз она-Ватанга 3900 тонна пахта етиштириб беришдан иборат. Бунинг учун ғўза парваришини агротехника қоидалари асосида ўтказяпмиз. Далада ишлаётганларга яхши шароитлар яратиб берилган. Олти жойда болалар боғча ва яслилари ишлаб турибди. Дала шийпонлари кўнгилдагидек жиҳозлантирилган. Механизатор ва сувчилар вақт-вақтида рағбатлантирилиб турибди. Тунда ишлаётган сувчиларга алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда.

Ҳа, колхозда ғўза парвариши сифатли ўтказилмоқда. Сув камчил бўлган бу йилги шароитда оз сув билан кўп майдондаги ғўза суғорилаётир. Сувчилар 25 группага бўлиниб, кечаю-кундуз ғўзаларга об-ҳаёт тарамоқда. Улар бир кеча-кундузда 70-80 гектар ердаги ғўзани қондириб суғоришяпти. Сувчилар билан механизаторларнинг иши бир-бирига узвий боғланганлиги туфайли яхши самара беряпти.

Ленин номли колхоз далаларида бўлсангиз мавж уриб ўсаётган ғўзаларда мўл ҳосил нишоналарини кўриб дилдан қувонасиз. Бунда ҳосил посбонлари деб ном олган сувчиларнинг алоҳида хизмати бор.

Б. ИМОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

АБАДИЙ БУЗИЛМАС ДЎСТЛИК

Совет кишилари Монголия Халқ революциясининг 50 йиллигини қардош монгол халқи билан биргаликда тантанали вазиятда нишонламоқдалар. Москва меҳнаткашлари вакилларининг 8 июлда ўтказилган тантанали йиғилиши ана шу шонли воқеага бағишланди.

Йиғилиш президиумида А. П. Кириленко, А. Я. Пельше, К. Ф. Катушев ва бошқа ўртоқлар ўтиришибди. Бу ерда Монголия тинчлик ва дўстлик ташкилотлари федерацияси ва монгол—совет дўстлиги жамияти делегациясининг ҳам аъзолари бор. Делегацияга Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг аъзоси, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Ц. Пунцагноров бошчилик қилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев доклад қилди. У монгол халқи коммунистик ҳаракатнинг жанговар отряди бўлмиш Монголия Халқ революцион партияси раҳбарлигида социализм қурилишида катта муваффақиятларга эришганлигини таъкидлади.

МОНГОЛ ДЎСТЛАР ҲУЗУРИДА

УЛАН—БАТОР, 9 июль (ТАСС махсус мухбири). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин бошчилигида бу ерда меҳмон бўлиб турган Совет партия-ҳукумат делегацияси бугун эрталаб совет жангчилари ёдгорлигига гулчамбар қўйди.

Маросим чоғида фахрий қоровул саф тортиб турди. Монголия томонидан Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, МХР Министрлар Советининг Раиси Ю. Цеденбал, Монголия партия ва ҳукуматининг бошқа раҳбарлари, министрлар, саркардалар, революция ветеранлари, жамоатчилик вакиллари ҳозир бўлдилар.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ВАТАНИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

ПХЕНЬЯН, 9 июль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров бошчилигидаги Совет партия-ҳукумат делегацияси бугун махсус самолётда ўз Ватанига жўнаб кетди. Делегация Корея Меҳнат партияси Марказий Комитети ҳамда КХДР Министрлар Кабинетининг таклифига биноан СССР билан КХДР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган Шартнома имзоланганлигининг 10 йиллигига бағишланган тантаналарда қатнашган эди.

КОСМОС ҚАҲРАМОНЛАРИ ХОТИРАСИ

Бутун совет халқи сингари Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам социалистик Ватанимизнинг содиқ ўғлонлари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, космонавт-учувчилар Георгий Тимофеевич Добровольский, Владислав Николаевич Волков ва Виктор Иванович Пацаевнинг фожиона ҳалокатидан чуқур қайғурмоқдалар. Бу қаҳрамонлар ўзларининг мислсиз парвозлари, кўп кун мобайнида хормай-толмай қилган ишлари, илмий тадқиқотлари билан космосни ўзлаштириш тарихига янги шонли саҳифа ёздилар, орбита бўйлаб учувчи бошқарадиган парвозни ривожлантириш ишига бебаҳо ҳисса қўшдилар, социал тараққиётнинг олдинги сафида бораётган, инсониятнинг порлоқ биноси — коммунизм қураётган улуғ социалистик Ватанимизнинг шуҳратини оширдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети республика меҳнаткашлари ва жамоат ташкилотларининг кўпдан-кўп истакларини инобатга олиб, СССРнинг космонавт-учувчилари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари Г. Т. Добровольский, В. Н. Волков, В. И. Пацаевнинг хотираларини абадийлаштириш мақсадида қарор қилдилар:

Сирдарё область Пахтакор районидаги 30-совхоз Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари СССРнинг космонавт-учувчилари Георгий Тимофеевич Добровольский, Владислав Николаевич Волков ва Виктор Иванович Пацаев хотиралари учун «Уч қаҳрамон» деб аталсин.

Тошкент шаҳар Чилонзор районидаги 189-умумий таълим мактаби Георгий Тимофеевич Добровольский номи билан;

Тошкент шаҳар Куйбишев районидаги 225-умумий таълим мактаби Владислав Николаевич Волков номи билан;

Тошкент шаҳар Киров районидаги 63-умумий таълим мактаби Виктор Иванович Пацаев номи билан аталсин.

«Уч қаҳрамон» совхозининг марказий участкасида ҳамда номлари юқорида айтиб ўтилган мактабларнинг олдида космонавт қаҳрамонлар Г. Т. Добровольский, В. Н. Волков ва В. И. Пацаевларнинг бюстлари ўрнатилади.

ХУШ ХАБАРЛАР

САНОАТ-ТРАНСПОРТ ВА ҚУРИЛИШ

ЧИРЧИҚ. «Узбекхиммаш» заводи бир неча йиллардан буён Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхозга оталиқ ёрдами бериб келмоқда. Ўтган ойда завод колхоз устахонасига 2 та станок, бир қанча электрод, труба ва ҳоказо материаллар жўнатди.

О. ЛЕВАК.

БУХОРО. Бу ердаги пиллакашлик фабрикаси республикамизнинг энг «кекса» корхоналаридан ҳисобланади. У қирқ йилдан буён маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Ўтган беш йилликда янги цех ишга туширилди. Тўққизинчи беш йилликнинг тўнғич йили топшириқлари ҳам муваффақиятли адо этилмоқда. Фабрика коллективи ярим йиллик топшириқни муддатидан 10 кун олдин бажарди. Меҳнат унумдорлиги кўзда тутилганидан 3,5 процент ошди. Маҳсулот сифати муттасил яхшиланмоқда.

Б. ҚОСИМОВА.

ОЛМАЛИҚ. Мебель фабрикасининг маҳсулотлари йил сайин харидоргир бўлиб бормоқда. Фабрика коллективи ярим йиллик топшириқни муваффақиятли бажариб, бутун куч-ғайратини йиллик топшириқни барвақт адо этишга қаратмоқда. Шу йилнинг биринчи кварталида эришган ютуқлари учун фабрика мебелсозлари СССР мебель ва ёғоч саноати министрлиги ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғини олишга муяссар бўлдилар.

А. АҲМЕДОВ.

МАРҒИЛОН. Ипак комбинати замонавий техника билан жиҳозланган. Бу ерда қисқа вақт ичида 300 та янги технологик асбоб-ускуналар ўрнатилиб, фойдаланишга топширилди. Техника тараққиёти корхонада маҳсулот сифатини оширишга, унинг хилини кўпайтиришга катта ёрдам бермоқда. Коллектив республика Енгил саноат министрлиги ва Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг кўчма Қизил байроғини ўз қўлида сақлаб келяпти.

И. КОСТИН.

Редакциямизга бундай хушхабарлар кўплаб келиб турибди. Учқўрғонлик О. Усмонов, О. Ҳасанов, мўйноқлик С. Аташев, ўшлик Қ. Юсупов, қўнғиротлик Р. Айтмуродов, андижонлик Ў. Холиқов, У. Давлатов ўртоқлар ҳам юқоридаги мазмунда хат-хабарлар ёзиб юборишган. КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун бошланган мусобақа пешқадамлари ҳақида уйчилик Қ. Тўраев, қаршилик Э. Мусаев, бекободлик А. Мазмутов, наманганлик А. Маҳсумов, шўрчилик Э. Менгоров, термизлик Р. Абдураҳмонов ўртоқлар ҳам хат-хабарлар йўллашган.

ИШЧИ МИНБАРИ

БЕШ ЙИЛЛИК ЎЙЛАРИ

Мен коммунистман. Жамиятга ва халққа қанчалик манфаат келтираётганимни ҳар куни ўйлаб кўриш бурчим. Негаки, мен жамиятга қанча кўп фойда келтирсам, ўзим ҳам шунча кўп манфаат кўраман. Янги беш йилликда халқ фаровонлигини ошириш учун курашда ҳар бир коммунист авангард бўлиши лозим.

1962 йилда коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун курашаётганлар сафига қўшилдим. Икки йилдан сўнг бу қутлуғ номга сазовор бўлдим. 1966 йилда қолоқ бригадага ишга ўтдим. Сменамиз ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаштириб, меҳнатда юксак интизом ва қатъиятлик кўрсата бошлади. Ҳар бир ишчи ўз ишига ижодий ёндошди. Шундай қилмасак, қолоқ бригадани илғорлар сафига кўтариш осон эмасди. Ҳаммамиз иш вақтининг қадрини оширишга, меҳнат унумдорлигини кўтаришга интилдик. Баъзи кунлари бир киши икки-уч кишининг ишини бажаришга ҳам тўғри келди. Коммунист Ҳабиб Миров ва Бек Эшмуродов бир йўла икки касбда ишлаган вақтлар бўлди. Улар бу икки вазифани уддалай олмаслиги мумкин эди, лекин машина-механизмлар бир-бирига яқинроқ қилиб ўрнатилгани, меҳнат шароити яхши бўлганлиги бунга имкон берди. Бу тадбир меҳнат унумдорлигини кўтаришга ижобий таъсир кўрсатди.

Сменамиз коллективи ғоят аҳил. Корхонада баъзан шундай бўладики, бирон янги агрегат келтирилса, иш вақтида ўрнатиш учун имконият бўлмай қолади. Новосибирскдан келтирилган пресс машинасини ишдан ташқари вақтда ўрнатиш ташаббусини сменамиз ишчилари бошлаб бердилар. Унинг ишга ҳалал бермай ўрнатилгани маҳсулотни бир меъёрда ишлаб чиқаришга ёрдам берди. Мазкур машина ўрнатилгач меҳнат унумдорлиги 2-2,5 баравар кўтарилди. Маълумки, ака-ука Биковлар томонидан яратилган барабанлар нам пахтани иссиқ ҳаво оқимидан ўтказиб, тез қуритиб беради. Сменамиз коллективи бу барабандан тўғри фойдаланишга эришмоқда. «ЧХМ-3» машинаси пахтани ҳас-чўпдан тозалаб беради. Корхонамизда бу машинадан фойдаланишнинг йўлга қўйилиши ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини ошириб юборди. Буларнинг ҳаммаси ортиқча чиқимларсиз бажарилгани айниқса қувончли бўлди.

Ҳозирги пайтда съезд қарорларини амалга ошириш учун ўзаро мусобақа кенгайиб кетди. Коммунистик меҳнат зарбдорлари тобора кўпайиб бормоқда. Уларнинг ҳам муносиб шогирдлари бор. Мен ҳам кейинги йилларда 15 га яқин кишига прессловчилик ва бошқа касбларни ўргатдим. Аҳмад Аббосов, Петр Абрамовлар ҳозир мастер ва слесарь бўлиб ишлашяпти. Съезд қарорларида янги беш йилликда ёш ишчиларни тарбиялаш, уларнинг малакасини оширишга катта аҳамият берилган. Шунинг учун ҳам корхонамизда ёшларга касб сирларини ўргатишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Янги беш йилликни ўтган беш йилликдан ажратиб тасаввур қилиб бўлмайди. Ўтган беш йиллик якунлари учун — заводимиз Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди. Саккизинчи беш йилликда тўпланган бой тажриба ва юксак иш методларимиздан янги беш йиллик вазифаларини бажаришда ҳам самарали фойдаланмоқчимиз. Сменамизда 82 киши ишлайди. Кўпчилиги ўн йилдан ортиқ иш стажига, 8-10 киши 10 йилгача иш стажига эга бўлган, қолганлари турли хил стажли кишилардир. Съездга тайёргарлик ва съезд кунларида 7 ишчи партия сафига қабул қилинди.

Ишчиларга ғамхўрлик йилдан йилга кучайиб бораётганини алоҳида таъкидлаш керак. Корхонамиз маъмурияти ишчиларни заводга олиб келиш ва уйларига элтиб қўйиш учун махсус автобуслар ажратиб берган. Кечки ва кундузги сменада ишловчилар учун мазали таомлар тайёрланадиган ошхона, буфетлар бор. Буларнинг ҳаммаси партиямиз қарорларининг ҳаётбахшлигини, одамларга ғамхўрлик биринчи ўринда турганлигини кўрсатади.

Бизнинг жамиятимизда меҳнат кишиларнинг шон-шараф иши, қувонч ва бахти ҳисобланади. Менинг ҳаётимда ҳам қувончли воқеалар кўп бўлган. Бундан чорак аср муқаддам заводга оддий ишчи бўлиб киргандим. Ҳозир эса мастерман. Бизнинг жамиятимизда самарали меҳнатдан кейин мазмунли дам олиш, сайёҳатларга бориш, курорт ва санаторийларда бўлиш одат тусига кирган. Корхонамизнинг кўплаб ишчилари ҳар йили бепул путёвка билан дам олиб келишади. Доҳий В. И. Ленин юбилейи йилида мамлакатимиз бўйлаб сафарга чиқдим. Ленин яшаган жойларни кўриб қайтдим. Мен ҳар бир кундан самарали фойдаланишга ҳаракат қиламан. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштиришга қаратилган таклифлар ҳақида ўйлайман.

Корхонамиз кўз ўнгимда янги, замонавий машина-механизмлар, мукаммал ускуналар билан жиҳозланди. Шунинг учун ҳам ҳозир ишимизга тўғаноқ бўлаётган муаммолар йўқ, ҳисоб. Саккизинчи беш йилликда юз берган баъзи камчиликлар ўз вақтида ҳал қилинди. Тўққизинчи беш йилликда ҳам содир бўладиган қийинчиликлар вақтида бартараф этилади. Беш йиллик планни тўрт ярим йилда бажарамиз.

Ўтган беш йилликлар менинг тақдиримда ёрқин, бир умр ўчмас хотиралар қолдирган. 1951—1955 йилларда корхонамизда энг юқори меҳнат унумдорлигига бизнинг бригадамиз эришган эди. Ўша маҳалда бригадамиз бўйича сменада 50 тонна тола ишлаб чиқаришга эришиб, мукофот олган эдик. Ҳозирги вақтда сменамиз бўйича пландаги 75 тонна ўрнига 85-90 тонна тола ишлаб чиқаришга эришмоқдамиз.

Энг қувончлиси шундаки, сменамиз ишлаб чиқараётган тола жаҳон бозорида юқори баҳоланяпти. Англия, Япония, Куба, Эрон, Чехословакия, Болгария сингари ўнлаб чет мамлакат тўқимачилари маҳсулотимизни харид қилиб олмоқдалар. Сменамиз ишчилари Соли Шамсиддинов, Галина Лебединская ўртоқлар бошқараётган смена коллективлари билан мусобақалашиб ишладилар. Янги беш йилликда ҳам бу сменалар билан социалистик мусобақани давом эттиряпмиз. Корхонамиз беш йиллик планни тўрт ярим йилда уддалаш мажбуриятини олган бўлса, бизнинг сменамиз беш йиллик планни тўрт йилу икки ойда бажаришга аҳд қилди.

Сменамизда ҳозирданоқ 1972 йил ҳисобига меҳнат қилаётган ишчилар сони кун сайин ортиб бормоқда. Партия XXIV съезди арафасида уларнинг сони 7 та эди, ҳозир 12 кишига етди. Биз меҳнатни тўғри ташкил этиш, машина-механизмлар қувватидан унумли фойдаланиш туфайли ана шундай натижаларга эришмоқдамиз. Корхонамиз шуҳратини янада ошириш тўққизинчи беш йилликдаги асосий вазифаларимиздан биридир.

Ўтган беш йилликда менинг ҳаётимда яна бир унутилмас воқеа бўлди. Мен ҳукуматимизнинг олий нишони — Ленин ордени билан тақдирландим. Икки ғалдан буён шаҳар Советининг депутатлигига сайланиб келаётирман. Менга юксак ишонч билдирган сайловчилар наказларини ўз вақтида бажаришга ҳаракат қилаяпман. Ўтган беш йилликда беш невара кўрдим. Ўғил-қизларим техникумларни муваффақиятли битирдилар. Улар эндиликда ишлаб чиқаришда актив қатнашмоқдалар.

Янги беш йилликда ҳар қачонгидан унумлироқ ишламоқчиман. Меҳнатда доим бошқаларга ибрат бўлиш эзгу ниятимдир.

С. ТОЖИЕВ,
Бухородаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли пахта тозалаш заводининг смена мастери, коммунистик меҳнат зарбдори.

ЎЗБЕКИСТОН БИЛАН ТАНИШУВ

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Япония парламентининг Комэйто партиясидан вакил бўлган депутатлари делегацияси Тошкентга келди. Делегацияга партиянинг бош секретари, вакиллар палатасининг депутати Д. Яно бошчилик қилмоқда.

9 июлда, делегация республикага келгач биринчи кун уни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Раиси С. Х. Сирожиддинов қабул қилди. Дўстона суҳбатда у меҳмонларни республика давлат ҳокимияти олий органининг фаолияти билан таништирди.

Шу куни делегация аъзолари Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини, унинг янги қурилишларини томоша қилдилар.

Япониялик меҳмонлар Ўзбекистон бўйлаб сафар қиладилар.

(ЎзТАГ).

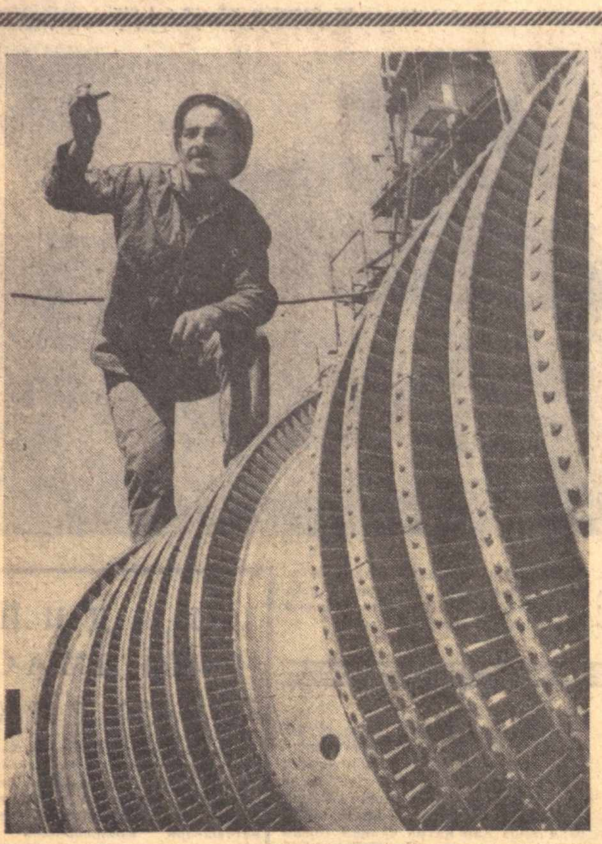

Тошкент ГРЭСи коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ этиш учун бир жон-бир тан бўлиб курашмоқда. Нур ишлаб чиқариш йилдан-йилга ошиб бормоқда. Бу ерда янги қурилишларга ҳам кенг майдон очилган. Қурувчи ва монтажчилар ишни ҳар қачонгидан кучайтириб юборишди. Шу кунларда уларнинг қўли-қўлига тегмайди. Келгуси ойда Тошкент ГРЭСининг сўнгги 12-энергоблокини фойдаланишга топшириш кўзда тутилмоқда. Ҳар бир қурувчи ва монтажчи ўз зиммасидаги топшириқни ошириб бажаришга интилаётир.

Суратларда: пешқадам слесарь Нуралишо Кучаров (чапда) ва блок қурилишини кўриб турибсиз.

И. Глауберзон фотолари.

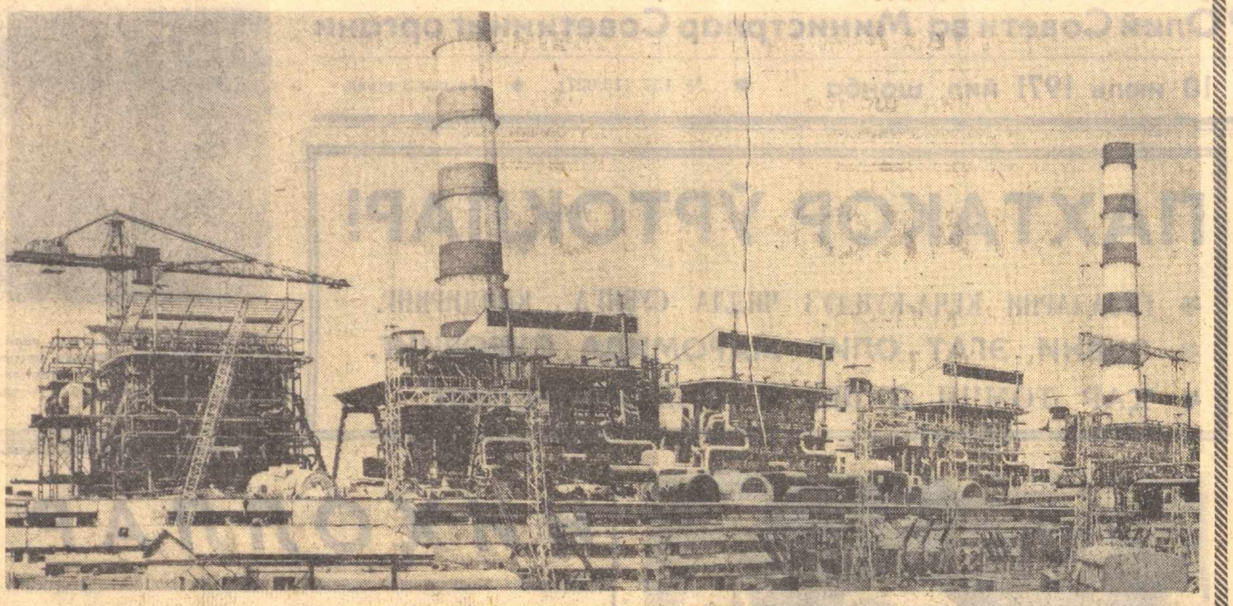

КОЛХОЗЛАРАРО КОММУНАЛ ХИЗМАТ КОМБИНАТИ

ОЛТИАРИҚ (Фарғона области), 9 июль. (УзТАГ). Фарғона областида қишлоқ аҳолисига колхозлараро коммунал хизмат кўрсатувчи биринчи комбинат Олтиариқ районида ташкил этилди. Олти колхоз пай тўлаш йўли билан бу комбинатни тузди.

Хўжалик ҳисобидаги ана шу ташкилотнинг вазифаси — пахтакорларнинг уй-жойларини, қишлоқлардаги маданий-маиший муассасаларни, қишлоқ йўлларини, газ ва водопровод хўжалигини ремонт қилишдан иборат. Комбинат зарур миқдордаги мутахассислар билан таъминланди, комбинатнинг моддий-техника базаси вужудга келтирилмоқда. Бу ташкилотнинг ходимлари йил охиригача қишлоқ меҳнаткашларига икки юз йигирма минг сўмлик хар хил хизмат кўрсатишни мўлжаллаб қўйдилар.

ФАН-ТЕХНИКА ЖАМИЯТИНИНГ ЯНГИ ПЛАНЛАРИ

Узбекистон Озиқ-овқат саноатида янги техника, илғор технология жорий қилиниши ва новаторларнинг таклифлари амалга оширилиши натижасида ой сайин қарийб икки юз минг сўм тежалади. Фан-техника жамиятининг 172 бошланғич ташкилоти ишлаб чиқаришни янада такомиллаштириш юзасидан ўтказилаётган республика кўригида қатнашмоқда. Бу жамият корхоналарда уч юзга яқин ижодий бирлашмаларини тузган.

Узбекистон Озиқ-овқат саноати фан-техника жамиятининг КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш соҳасидаги зарур вазифалари жамият пленумида муҳокама қилинди. Бу пленумда фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган тадбирлар тасдиқланди. Янги беш йилликнинг биринчи йилида техника соҳасида камида уч юз янги таклифни амалга ошириш мўлжалланди. Тармоқлар бўйича илғор тажриба мактаблари нон корхоналари, консерва, гўшт ва сут саноати корхоналарида маҳсулотнинг сифатини яхшилашга ёрдам беради. «Ёғ саноатида техника тараққиёти» жамоат университети очилади.

(УзТАГ).

Меҳнатни илмий ташкил этиш масалалари

ТЕХНИКА ТИЛСИМНИ ОЧАДИ

КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига ҳисобот докладида шундай дейилган эди: «Бошқарувни яхшилаш — экономикага раҳбарлик соҳасида бутун партия фаолиятининг муҳим таркибий қисмидир». Чиндан ҳам корхоналарда ва саноат тармоқларида ҳисоблаш ва автоматлаштирилган бошқарув системаларини жорий этиш ғоят муҳим аҳамият касб этади.

Янги беш йилликнинг муҳим вазифаларидан бири ҳам ҳисоблаш техникасини халқ хўжалигига кенг кўламда жорий этишдан иборат.

Ҳозир республикамизда 12 та ҳисоблаш маркази ишлаб турибди. Тўққизинчи беш йилликда бу борада яна анчагина тадбирлар амалга оширилади. Кўплаб автоматлаштирилган системалар, машина-ҳисоблаш станциялари вужудга келтирилади.

Халқ хўжалиги тармоқлари муттасил кенгайиб, ривожланиб бормоқда, ишлаб чиқаришнинг турли звенолари ўртасидаги ва унинг фан билан ўзаро алоқаси мураккаблашмоқда. Ахборот оқими ҳам тобора кўпайиб бормоқда. Ҳозирги шароит ишлаб чиқаришни бошқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштиришни талаб этмоқда.

Партия ва ҳукуматимиз ғамхўрлигида министрлик, идора ва илмий-текшириш институтлари бу борада анчагина ишлар қилишди.

Ахборот — ҳисоблаш маркази Ўзбекистон ССР Госпланида, республика марказий статистика бошқармаси, энергетика ва электрлаштириш министрлиги, автомобиль транспорти ҳамда геология министрликлари ва бошқа жойларда мавжуддир. Ҳозирги пайтда қора металл прокати, трубалар, электр техникаси ва кимёвий маҳсулотлар таъминоти ишларини бошқаришни автоматлаштириш йўллари ишлаб чиқилаётир.

«Узсельхозтехника» бирлашмаси, «Главташкентстрой», «Узгоспроект» каби ташкилотларда бошқаришни автоматлаштириш системаси туфайли катта ҳажмда ҳисоб-китоб ишлари бажарилди. «Узсельхозтехника»нинг Самарқанддаги 5 та ва Тошкент областидаги 8 та ташкилотида электрон-ҳисоблаш машиналари ёрдами билан товарларни механизациялашган усулда ҳисобга олишга ўтилди. Бунда «Минск-22» электрон-ҳисоблаш машинаси қўл келмоқда.

Саноат корхоналарида АСУП (ишлаб чиқаришни бошқаришни автоматлаштириш системаси)нинг жорий этилаётгани айниқса диққатга сазовордир. Тошкент кабель заводида АСУП 1968 йилдан бери қўлланиб келинмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг ҳисоблаш маркази билан кибернетика институти кабель ишлаб чиқаришида АСУПни жорий этишнинг техник-иқтисодий асосларини ишлаб чиқдилар. Ҳозир улар кабель заводи билан биргаликда материал ресурсларини ҳисобга олиб туришнинг комплекс тадбирларини жорий этмоқдалар. Бу заводда АСУП туфайли 600 минг сўмдан кўпроқ иқтисодий самара кўрилди.

Тошкент авиация заводида ҳам «назорат қилувчи» ахборот системаси ишлаб чиқилмоқда. Бу йилига 250 минг сўм иқтисодий фойда беради.

АСУПни кенгроқ жорий этиш ҳар жиҳатдан фойдали. Ҳисоб-китобларга кўра бошқариш аппаратида ишлаб чиқариш ахборотларини йиғишга 30-40 процент, ахборот беришга эса 10-15 процент, ҳисоблаш ва таҳлил қилишга 30-35 процент вақт сарфланади. Иқтисодий-математик методлар ва электрон-ҳисоблаш машиналари ана шунча вақтни тежаб қолишга имкон беради. АСУП эса шу воситалар асосида ташкил этилмоқда.

АСУП бошқарув аппаратининг миқдор жиҳатдан ўсишини тўхтатиш ва ҳатто қисқартиш имконини беради. У ишлаб чиқаришнинг янги резервларини топиш, меҳнат, материал ресурслари ва асбоб-ускуналардан унумлироқ фойдаланиш имконини беради.

Тўққизинчи беш йилликда Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг мис эритиш заводи ва мис бойитиш фабрикасида АСУПни жорий этиш тараддуди кўрилмоқда. Қўрғошин — рух бойитиш фабрикасида эса технологик жараёнларни автоматик бошқариш системаси қўлланилади.

Аммо, республикамизнинг бир қатор корхоналарида АСУПни қўлланишга тайёргарлик суст олиб борилмоқда. Баъзи корхоналарнинг раҳбарлари аввал электрон-ҳисоблаш машинасини олайлик, қолгани ўз-ўзидан бўлаверади, деб ҳардамхаёлликка берилмоқдалар. Натижада бу машиналардан узоқ вақтгача самарали фойдаланилмаяпти. Ҳолбуки, электрон-ҳисоблаш машинасини ўрнатиш АСУПни ташкил этишга кетадиган вақтнинг 70-75 процентини ташкил қилади. Шунинг учун АСУПни маълум бир корхона ва институт базасида лойиҳалашга алоҳида эътибор билан қараш керак.

Катта ва ўрта корхоналарда алоҳида АСУП, кичик корхоналар учун эса уларнинг бир нечасига хизмат қиладиган тармоқ ҳисоблаш маркази ташкил қилиш тавсия этилади.

АСУПни тез ишлаб чиқишда кадрлар ҳал қилувчи роль ўйнайди. Унга экономистлар, математиклар, ҳисоб-китоб механиклари, программа тузувчилар, ҳисоблаш техникасини ишлатувчи механиклар, юрист, социолог, автоматик бошқарув мутахассислари жалб этилади.

Ҳозирги пайтда тобора кенгайиб бораётган АСУП проблемасини ҳал қилиш учун мутахассислар етишмаётир. Тошкент халқ хўжалиги институти ўқув программасига иқтисодий-математик методлар, иқтисодий ахборотни механизациялашган усулда қайта ишлаш, ҳисоблаш техникасини ўрганиш киритилган. Тошкент политехника институтида АСУП соҳаси бўйича мутахассислар тайёрланмоқда.

Олий ўқув юртларида ва техникумларда кадрлар тайёрлаш анча узоқ вақтни талаб этади. Яқин орада шундай кадрларга бўлган эҳтиёжни қандай қондириш керак? Бизнингча, бир неча илм соҳасидаги мутахассисларни қисқа муддатли курсларда қайта ўқитиш зарур. Бу яқин икки-уч йилда кадрларга бўлган танқисликни тугатишнинг қулай ташкилий формасидир.

АСУП — корхонани янгича усулда бошқаришга ўтиш демакдир. Ҳисоблаш машиналари биринчи галда бошқаришнинг жуда кўп математик вариантларини ишлаб чиқишни талаб қилади. Машинанинг тахминий натижалар эмас, аниқ асосланган ахборотлар беришига эришиш ғоят муҳимдир. Бунинг учун аввало аниқ ҳисобланган маълумотларга таянмоқ керак.

АСУПни ташкил этишда ягона техник кўрсатма йўқ. Ҳар бир корхона алоҳида ўз лойиҳаси бўйича АСУПни жорий этади. Ташкил этилган системалар бир-бирига ўхшамайди. Бу эса уларни лойиҳалаштириш ва амалга ошириш ишларини қийинлаштиради. Натижада мутахассислар бу иш билан бир неча йиллар банд бўладилар. Бизнингча, энди типовой лойиҳалар яратишга асосий эътиборни қаратмоқ керак. Бирон корхона ёки бир неча корхона базасида тажриба учун ишлаб чиқаришни бошқаришни автоматлаштириш зарур. Токи бу тажриба-намуна корхонаси бошқа жойларда ҳам қисқа вақтда АСУПни ишлаб чиқиш, текшириш ва қўлланишга имкон берадиган бўлсин. Ҳозирги пайтда АСУП лойиҳалари сонини кўпайтиришга интилиш кайфияти сезилмоқда. Шу сабабли бошқариш системасини яхши ташкил этиш учун қуйидаги вазифалар турибди. Турли идораларга қарашли корхоналарда бошқаришни автоматлаштириш ишларини координациялашни яхшилаш, корхоналарда АСУПнинг назарий асосларини ишлаб чиқиш, халқ хўжалиги тармоқларида АСУПни лойиҳалаш ва ташкил этиш тажрибаларини умумлаштириш, АСУПни ишлаб чиқаётган мутахассисларга илмий-методик ёрдам кўрсатишни, мутахассис кадрлар тайёрлашни ташкил этиш, тўпланган тажрибани оммалаштириш сингари вазифалар бор. АСУПни ташкил этиш ишларини кенг авж олдириш учун ҳисоблаш техникаси воситалари, АСУПни лойиҳаловчи ва амалга оширувчи малакали мутахассис кадрлар ва молиявий жиҳатларга алоҳида эътибор бериш зарур. Булар корхоналарда ишлаб чиқаришни автоматик усулда бошқаришга ўтишдаги асосий проблемалардир. Бу масалалар қанчалик тез ҳал этилса, техника тараққиётига шунчалик кенг йўл очилади.

С. САЛИМОВ,
Н. МЎМИНОВ,
техника фанлари кандидатлари.

ШТАТСИЗ БЎЛИМ

ТЕРМИЗ. («Совет Узбекистони» мухбири). Сурхондарё область партия комитети идеология бўлимининг ташаббуси билан Термиз шаҳрида республика «Совет Узбекистони» газетасининг жамоатчилик асосида ишлайдиган штатсиз пропаганда бўлими тузилди. Бўлим бошлиғи этиб марксизм-ленинизм кечки университетининг ректори ўртоқ Аҳмад Тиллаев тасдиқланди.

Термиз районидаги Жданов номли колхоз клубининг мудири, атеист-лектор Абдумўмин Носиров, шаҳар комсомол комитетининг секретари Мамад Отаев, область «Билим» жамиятининг масъул секретари Зулфиқор Давҳонов, область партия маорифи уйининг пропагандисти Жума Ҳоллиев ўртоқлар штатсиз бўлимнинг адабий ходимлари қилиб тасдиқландилар.

Бўлим ходимлари дастлабки кунларданоқ амалий ишга киришдилар. Улар КПСС XXIV съезди ҳужжатларининг жойларда қандай пропаганда қилинаётганлигини, съезд материалларини халқ мактабларида ва кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида тушунтириш ишлари қандай усулларда ташкил этилганлигини чуқур ва атрофлича ўрганмоқдалар.

А. ХАЛИЛОВ.

КАБЕЛНИНГ АЛЮМИНИЙ «КЎЙЛАГИ»

Куч кабелининг ҳар бир километри ўрта ҳисобда бир тонна енгиллашди. «Ташкенткабель» заводи ана шундай кабель ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Кабел устига қопланадиган қимматли қўрғошин ўрнига алюминий ишлатила бошланганлиги туфайли шундай ютуққа эришилди. Босимни икки минг тоннага етказа оладиган махсус пресс ёрдамида ана шу янгилик жорий этилди. Бу агрегатга хизмат қилувчи В. Пономарев бригадаси кабел устига алюминий қоплаш технологиясини муваффақиятли ўзлаштириб олиб, ҳар куни смена топшириқларини бир ярим баравар бажармоқда.

Бу йил корхона алюминий қопламали куч кабелидан икки ярим минг километр тайёрлашни мўлжалламоқда. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш натижасида завод тўрт миллион сўмдан ортиқ маблағни тежаб қолади. (УзТАГ).

ҚИШЛОҚНИНГ БУЮРТМАСИ

Тошкент пластмасса буюмлари заводи чорвачилик биноларини иситишда фойдаланиладиган калориферлар учун электр шчитларининг янги нусхаларини ишлаб чиқаришга киришди. Бу маҳсулотнинг дастлабки туркуми буюртмачиларга юборилди.

Янги аппаратларни тайёрлаш заводда коммунистик меҳнат коллективи [illegible] йиғув цехида [illegible]. Шу маҳсулотни ишлаб чиқаришни биринчи бўлиб [illegible] А. Галкина ва В. Чагин бошлиқ слесарлар [illegible] илғор бригадалари [illegible] кун сайин [illegible].

СССР Қишлоқ хўжалиги министрлигининг буюртмасига биноан бу йил завод 5 минг электр шчитлари ишлаб чиқаради. (УзТАГ).

МУҲИМ ВАЗИФА

В. И. Ленин жаҳон халқларининг улуғ йўлбошчиси, марксча революцион таълимотнинг буюк давомчисидир. КПССнинг кундалик сиёсати, халқаро коммунистик ҳаракат ва коммунизм қурилишида унинг ажойиб ўлмас таълимоти қуёш каби яшнаб турибди.

Ленинча таълимотнинг кучи — ижтимоий қонунларнинг ҳаракатида, синфий курашда, тарихий революцион курашларда синалгандир. Шунинг учун ҳам пролетар ёзувчиси Максим Горький В. И. Лениннинг кучи ўтмиш тарихини, ҳозирги ҳаётни ва келажакни ёрқин кўра билишида, унинг пўлат иродасида, мантиқ кучида тўла намоён бўлган эди деб кўрсатганди. Бундай хусусият доҳийнинг илмий ишларида, ташкилотчилик ва пропагандистлик фаолиятида ва капитализм шароитида марксизмни ривожлантириш, социализм ва коммунизм ғалабаси сари дадил ҳаракат қилишида намоён бўлгандир.

В. И. Ленин ижодий марксизмни ривожлантирди, унинг асосий қисми бўлган философия, политэкономия, илмий коммунизм назариясини ишлаб чиқди ва уни ҳаётга татбиқ этди. В. И. Ленин пролетариат диктатурасининг асосини илмий равишда ривожлантирди, пролетариат диктатураси, коммунистик партия, миллий озодлик масалалари хусусида, коллективлаштириш ва индустрлаштириш, халқаро коммунистик ва ишчи партиялар ҳаракати ҳамда буржуа идеологиясига қарши кураш масалалари ҳақида ўзининг буюк ўлмас таълимотини олға сурди. Шунинг учун ҳам В. И. Лениннинг номи пролетар революциялари, ишчи ва Коммунистик партиялар ҳаракати ҳамда миллий-озодлик ҳаракатида ажойиб бир символ сифатида гавдаланади. Коммунизм ғалабалари сари курашда биз ленинча ғояларнинг буюк кучи ва ҳаётийлигини яққол гувоҳи бўлиб турибмиз.

[illegible]

ходимлари тайёрлаш ҳамда босмахона ишларини янада яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. 30-йилларда Ўзбекистон КП Марказий Комитети ҳузуридаги тарих институти доҳийнинг айрим асарларини ўзбек тилида тўлалигича нашр қилган бўлса, кейинги йилларда «Ўзбекистон» нашриёти доҳийнинг «Давлат ва революция», «Коммунизмда болаларча «сўллик» касали», «Нима қилмоқ керак?», «Карл Маркс», «Ёшлар союзининг вазифалари» каби йирик асарларини оммавий тиражда босмадан чиқаришга муваффақ бўлди. Шунингдек, В. И. Ленин асарлари ҳақида яратилган алоҳида брошюралар, методик қўлланмаларни ҳам босмадан чиқарди. Т. И. Курбатованинг «В. И. Лениннинг «Давлат ва революция» китоби ҳақида», Т. В. Панченконинг «В. И. Лениннинг «Узоқдан хатлар» ва «Апрель тезислари» сингари китоблари шулар жумласидандир.

Улуғ Ватан урушидан кейин КПСС Марказий Комитети қарори билан партия тарихи институти коллективи билан ҳамкорликда нашриётимиз В. И. Лениннинг 35 томлик танланган асарларининг 4-нашрини босишга тайёрлади, 1953 йили бу асарлар тўла босиб чиқарилди. Бу эса ўзбек халқининг маданий ва илмий ҳаётида муҳим воқеа бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг қарорига мувофиқ, шу йилдан бошлаб В. И. Ленин асарларининг 55 томини ўзбек тилида нашр этишга киришилди. Партиямизнинг биз нашриётчиларга қўйган бу юксак вазифани шараф билан бажариш муҳим ва масъулиятли бурчимиздир. 1977 йили В. И. Ленин танланган асарларининг 55 томи тўла босмадан чиқарилади. Бу ишда «Ўзбекистон» нашриёти коллективининг ҳам катта улуши бўлади албатта.

Ҳозирги вақтда бу муҳим ва масъулиятли ишни бажаришга [illegible]

Ф. ЮНУСОВ,
«Ўзбекистон» нашриётининг директори.

ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил топган куннинг 50 йиллиги олдидан Белоруссияда «Қардош халқлар оиласида» [illegible]

[illegible]

Улуғ Ватан уруши йилларида [illegible]

БЕЛОРУССИЯДАН ХАТ

[illegible]

Л. МАЛИЙ,
1939 йилдан КПСС аъзоси.
Минск шаҳри.

Леонид Морозов сингари кўплаб бинокорларни ҳурмат билан тилга олдилар.

Дўстлик кечасида Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тўқимачилик комбинатининг [illegible]

[illegible]

АХБОРОТ

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

ҲУҚУҚШУНОСЛИКДАН ҚЎЛЛАНМА

Бундан тўрт йил илгари бўлажак ҳуқуқшунос — студентлар ўзлари учун нашр этилган ҳуқуқшунослик фани ва қонунларига бағишланган қўлланмадан мамнун бўлишган эди. Тошкент Давлат университетининг доценти З. И. Иномжонов мазкур қўлланманинг 2-китобини ҳам чиқарди. «Халқаро ҳуқуқ» қўлланмаси ҳуқуқшунослик фанлари доктори, профессор А. А. Аъзамхўжаев таҳрири остида нашр этилди.

Иккинчи қўлланмада ҳозирги замон халқаро ҳуқуқи проблемалари, турли системадаги давлатларнинг ўзаро ҳамкорлиги, Совет давлати ва социалистик мамлакатларнинг халқаро ҳуқуқнинг прогрессив томонларини ривожлантириш бўйича қўшаётган ҳиссалари фактлар асосида баён этилган. Китоб ҳуқуқ фанларига меҳр қўйиб, сиртдан билим олаётган студентларга жуда қўл келади. [illegible] ушбу ўзбекча қўлланмадан ўқитувчилар, агитаторлар, пропагандистлар ҳамда ҳуқуқ фанларига ихлос қўйган кишилар ҳам фойдаланишлари мумкин.

ОЛИМЛАР МЕҲНАТКАШЛАР ДАВРАСИДА

Шаҳар ва область районларида республикамиз олимларининг саноат корхоналари, қурилишлар, колхоз ва совхозларнинг ишчи-хизматчилари билан учрашувлари ўтказиб турилибди. [illegible] Бундай учрашувлар Олмалиқ шаҳрида Ўзбекистон ССР Фанлар академияси вице-президенти С. Х. Сирожиддинов, Бекободда республика Фанлар академияси вице-президенти И. М. Мўминов бошлиқ бир гуруҳ олимлар иштирокида ўтди.

Чирчиқ шаҳрида «Фан кунлари» шаклида ўтказилган учрашувлар [illegible] катта қизиқиш уйғотди. [illegible] Улар учрашувлар вақтида республика фанининг тараққиёти, КПСС XXIV съезди қарорлари асосида фанимизнинг ривожланиш истиқболлари тўғрисида суҳбатлар ўтказдилар.

К. ҚАМБАРОВА.

МИНГ ДАРДГА ДАВО

Фарғонадаги «Чимён» шифохонаси сув таркибида темир, мис, литий каби кўпгина моддалар борлиги туфайли турли дардга шифо бўлиб, [illegible]

[illegible] ҳамда атрофини оромгоҳга айлантиришга киришилди.

А. ЭШОНОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири,

А. ЁҚУБОВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

МАСЪУЛИЯТЛИ ДАВР

Ўзбекистон пахтакорлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириб бориб тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида улкан «оқ олтин» ҳосили учун кураш олиб бормоқдалар. Деҳқон ҳаётидаги ана шу катта ишнинг ҳал қилувчи кунлари бошланди. Шу кунларда далаларда 4 миллион 400 минг тоннадан Ўзбекистон «оқ олтин»нинг тақдири ҳал бўлмоқда. Бу кўп жиҳатдан деҳқонларнинг ана шу кунларда қилган самарали меҳнатига ва олимларнинг илгари сурган тадбирларига боғлиқдир.

Бу йил пахтакорларимиз чигитни барвақт экиб олдилар. Шунинг учун ҳам ҳамма жойда ғўза парваришига пухта ва уюшқоқлик билан киришилди. Натижада ғўза ниҳоллари барвақт бўй кўрсатди ва ҳосил тўплашга киришди. Лекин деҳқончилик беташвиш бўлмайди. Май ойининг охирларида Фарғона, Бухоро, Наманган областларининг айрим районларида кучли гармсел бўлиб ниҳолларга катта шикаст етказди. Поп ва Задарё районларининг баъзи хўжаликларида кучли дўл ёғди. Лекин [illegible] мард ва омилкор деҳқонларимизни чекинтира олгани йўқ.

Яқинда ўтказилган кузатишлар шуни кўрсатдики, [illegible] ғўза [illegible] йилларга [illegible] кўпроқ. Бу [illegible] ўз вақтида [illegible] ўтказилди. [illegible] сақлаб [illegible] тутиш [illegible] кенг [illegible] республиканинг [illegible] ҳозир [illegible] мўл [illegible] кўрсатди.

Ғўза гуллаганидан бошлаб, ҳосилнинг асосий таркиблари — тола, чигит, мой яратила бошлайди. Шу сабабли ғўза гул [illegible] ўсимлик [illegible] бошланади. Бу даврда пахтамиз балоғат [illegible] қилмаймиз. [illegible] 12 [illegible] ичида [illegible] у кўсак [illegible] тўқ бўла [illegible] ўтган [illegible] тушилади. Демак, [illegible] бошлаб ҳаётида, [illegible] бошланади. [illegible] учун ғўзанинг [illegible] яратилади. Ғўзаларда [illegible] нурига [illegible] бошлайди. [illegible] ўсимлик [illegible] даврида [illegible] нисбатан бир [illegible], сув ва [illegible] этади.

[illegible] мажбуриятларини бажариш [illegible] жиҳатидан [illegible] қилиш [illegible] ҳал қилинади. Тажрибаларимиз қуйидаги [illegible] вазифаларни бажаришимиз зарур.

Биринчидан, бизнинг шароитимизда энг муҳим масалалардан бири вақтдан тўғри фойдаланишдир. Ҳар бир қилинадиган ишларни ўз вақтида юқори сифатли қилиб ўтказишга эришиш — ҳар бир пахтакорнинг асосий бурчи. Қишлоқ хўжалиги бошқа ишлардан шуниси билан фарқланадики, июлда қиладиган ишларни августда бажариб бўлмайди. Хусусан шу кунлардаги кечиктириб бўлмайдиган масалалардан бири — ҳар бир далани яна бир кўздан кечириб ортиқча кўчатларни, кейинги кунларда сув билан чиқиб қолган майсаларни тез олиб ташлаш талаб этилади. Биз ҳозирданоқ ғўзанинг ўсиш даврини аниқлаб олишимиз, эрта пишар, сифатли ва серҳосил пахта етиштириш режаларини амалга оширишимиз лозим. Бунинг учун ғўзани тўғри озиқлантиришнинг аҳамияти катта. Ғўзанинг учдан бир қисми пахта, қолгани ғўзапоя, барг, томирларга тўғри келади. Лекин илғор пахта усталари экинларнинг тарбиясини тўғри олиб бориш натижасида ҳосилнинг фойдали қисмини 50 процентдан ошириб юборишга эришадилар. Бу ўғитлашни вақтида ўтказишнинг аҳамияти нақадар жиддий эканлигини яққол исбот қилади. Ҳар туп ғўза гуллаш даврида соатига ҳавонинг иссиқлигига қараб 50 граммдан то 450 граммгача сувни буғлатиб юбориш имкониятига эга. Демак, бир гектарда 90 минг кўчат бўлса, ҳар соатда бир гектар ғўза майдонида 4,5 тоннадан 40 тоннагача сув буғланиб кетиши мумкин. Бу рақамлар пахтадан мўл ҳосил олиш учун сувнинг аҳамияти нақадар катта эканлигини яққол исботлайди.

Пахтакор ўртоқлар! Мўл, эрта пишар, сифатли, арзон, ҳосил етиштириш учун бор сув — резервлардан тўғри фойдаланиш вақти келди. Республикамизда сувнинг аҳамиятини тўғри тушунадиган, ундан оқилона фойдаланадиган колхоз ва совхозлар, сувчи ва бригадаларимиз оз эмас. Масалан, Наманган областининг Чуст районидаги хўжаликлар бир неча йил мобайнида суғоришни тўғри уюштириш туфайли катта ютуқларга эришмоқдалар. Уларнинг тажрибалари ҳозир Наманган областининг барча хўжаликларида кенг жорий этиляпти. Чустликлар ғўзани қандай суғорадилар? Биринчидан ғўза бутун вегитация даврида эгат ташлаб суғорилади. Эгатларнинг узунлиги, яъни ўқариқларнинг оралиги 50 метрдан ошмайди. Эгатларда сув оқизиш даври 16-18 соатдан иборат бўлади, ғўзаларнинг бўйи нормал ўсиб, кўсаклар эса пастдан тўпланиб, эрта очилиши таъминланади. Шу билан бирга бу метод оз сув билан кўп майдоннинг текис ва сифатли намлашини таъминлайди.

Афсуски, бу йил сувнинг танқис эканлиги билан ҳисоблашмасдан Сирдарё, Сурхондарё, Қашқадарё областларидаги кўпгина хўжаликларда эгатларнинг узунлигини 150-300 метр ва ундан ҳам узун қилиб суғоряптилар, суғоришни нотекис ўтказилиши натижасида далаларнинг бир жойида ғўза ғовлаб кетса, бошқа жойларида ғўза чанқаб гул ва шонасини ташлаяпти. Шунинг учун бугунги вазифа суғориш методларини ҳар бир даланинг ўзига хос шароитидан келиб чиқиб белгилашдан иборат.

Республикадаги ер ости суви яқин бўлган жойларда шу кунгача ҳали суғорилмаган ва бир қарашда сувга талаби йўқдек кўринган пахта майдонлари ҳам бор. (Сирдарё, Хоразм, Қоралпоқ, Марказий Фарғонада). Бундай ерлардаги ғўзаларни қандай суғориш керак? Бизнинг фикримизча, бундай жойларда эгат ташлаб, ўқ ариқлар орасидаги масофани 50-80 метрдан оширмай сув оқизиш фойдадан ҳоли эмас. Чунки бу ерларга берилган ўғитлар ҳозиргача юқори, қуруқ қатламда деярли ҳазм бўлмасдан ётибди. Мабодо бу карталарда сув кечиктирилса, ўғитлар кеч таъсир қилиб ғўзани ғовлатиб юборишга, кўсакларнинг кеч очилишига, ҳосилнинг пасайишига сабаб бўлади.

Маълумки, юқорида айтганимиздек, бу йил кўп жойларда ғўза эртароқ шоналади ва гуллади. Пахта 15 августгача очилиши мумкин. Демак, эрта пайдо бўлган шона ва гулларни биз ҳозир сақласак, шунча эрта, мўл, арзон ва сифатли пахта ҳосили олишга эришамиз. Демак, пайдо бўлган ҳар бир шонани гулга, гулларни кўсакка айлантиришга бутун кучни сафарбар қилиш керак.

Шу кунларнинг муҳим вазифаларидан яна бири — ерда намни сақлаш, тупроқни доимо донадор ҳолда тутиш, далаларни бегона ўтлардан тозалашдан иборат. Шуни ҳам айтиш кераки, бегона ўтлар ердаги нам ва озуқани сўриб олади. Улар ғўзага нисбатан тез ўсади ва ривожланади. Шунинг учун ҳар бир далада ўз вақтида сифатли культивация ўтказиш, керак бўлган жойларда чопиқ ва қўл ўтоғи қилиш ишига катта эътибор бериш талаб этилади. Колхоз ва совхозларимизда техника етарли. Улардан унумли фойдаланайлик!

Маълумки 1970 йилда бир неча районларимиз (Риштон, Ленинград, Шаҳрисабз, Китоб ва бошқалар) июль ойида ўргимчак канани ўз вақтида йўқотолмадилар, натижада июль ойининг охирларига бориб қанча маблағ сарф қилсалар ҳам ҳашорат катта зарар келтирди. Олинган маълумотларга қараганда, бу йил ҳам 1 июлда 700 минг гектардан кўпроқ пахта майдонида ўргимчак кана ва бошқа ҳашоратлар ривожланиб, ҳосилни хавф остида қолдиряпти. Бунга қарши қаттиқ кураш олиб бориш керак. Ҳозир қўлимизда ҳамма керакли имкониятлар, техника ва дориворлар мавжуд бўлган бир шароитда ғўзани ҳашоратларга ем қилиб қўйиш кечирилмас бир ҳолдир.

Бу йил республикада кўп майдонларда «Тошкент-1, 2, 3», «159-Ф», «С—60-30» каби янги навлар экилди. Бу навлардан кўпроқ ҳосил ва уруғлик чигити олиш учун уларни яхши парвариш қилишни ташкил этиш зарур. Агротехник, биологик ва иқтисодий хусусиятларини ўрганиб чиқиш ҳар бир хўжалик раҳбарининг, мутахассисларининг муҳим вазифаси ҳисобланади.

Шубҳа йўқки, республикамиз пахтакорлари олинган юксак социалистик мажбуриятларини бажариш учун ҳамма шарт-шароитлардан оқилона фойдаланадилар, ўз билимларини, бой тажрибаларини, куч-ғайратларини аямайдилар ва тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида улкан хирмон яратадилар.

А. ДАДАБОЕВ,
Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрининг ўринбосари, биология фанлари доктори.

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

ДЕНГИЗЧИЛАР МАКТАБИДА

Херсон шаҳридаги денгизчилар билим юртида ҳозирги кунда 2 мингдан ортиқ ёш билим олмоқда, денгизчилик касбини ўрганмоқда. 1905 йил рус революциясининг актив қатнашчиси, лейтенант Шмидт номидаги бу билим юрти мамлакатимиздаги энг кекса билим ўчоқларидан ҳисобланади. Билим юртини ҳозирги кунгача 13 мингдан ортиқ киши битириб чиқди ва денгиз флоти мутахассислигини ўрганди.

Бу ўқув юртини битириб чиққанлар ҳозирги кунда денгиз кемаларининг капитанлари бўлиб ишламоқдалар, улар орасидан адмираллар ва олимлар етишиб чиқди.

Билим юртида 4 та факультет бор. Кема бошқарувчилари, кема механиклари, электр механиклар, радиомеханиклар тайёрлайдиган факультетларда билим олган ёшлар юксак малакали денгизчилар бўлиб ишламоқдалар. Ёш денгизчилар Совет Иттифоқининг савдо флотларида хизмат қилиб, кемаларни моҳирона бошқармоқдалар. Суратларда: билим юртининг курсантлари эрталабки машқда ва «Товарищ» елканида машғулот пайти.

КАТТА ГИДРОУЗЕЛ

Қорақумнинг Жануби-Шарқий томонида В. И. Ленин номидаги 850 километрлик Қорақум каналининг трассасида катта гидроузел ишга туширилди. Бу гидроузел орқали Мурғоб, Тежен водийсига ҳамда Копетдоғ яқинидаги ерларга ҳар секундига 600 куб метр ҳажмдаги Амударё суви етказиб берилади. Янги иншоотнинг ишга туширилиши туфайли республиканинг пахтачилик районларида сув таъминоти ғоят яхшиланади. Гидроузелнинг ишга тушишига бағишланиб бу ерда катта митинг ўтказилди. Меҳнат байрамига қурувчилар ва эксплуатациячилар тўпланишди, Ашхобод, Мари, Чоржўй ва Керки шаҳарларидан меҳмонлар келишди. Тантаналарда Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Гапуров қатнашди ва нутқ сўзлади. Шунингдек, республика Министрлар Советининг Раиси О. Оразмуҳамедов иштирок этди. Митингдан сўнг гидроузел орқали Амударё суви оқизилди.

ЮКСАК МУКОФОТ

ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Молодая гвардия» нашриётига «Тинчлик учун курашчига» олтин медали топширилди. Нашриётга ёшлар ўртасида тинчлик, интернационализм ва гуманизм ғояларини пропаганда қилганлиги учун бу юксак мукофот тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитети томонидан берилди.

...Бу оммавий нашриёт қарийб ярим асрлик фаолиятида 12 минг номда тиражи 800 миллион нусхада китоб нашр этди. Бу китобларнинг авторлари қаторида Н. Крупская, М. Калинин, В. Маяковский, А. Фадеев, Д. Фурманов, Н. Островский, А. Гайдар, М. Шолохов бор. Нашриётнинг бир қанча китобларини Ленин ўқиган. Улар Лениннинг шахсий кутубхонасида сақланган.

Сўнгги йилларда «Молодая гвардия» нашриёти тинчлик ва демократия учун курашчи — машҳур чет эл ёзувчиларининг юзга яқин асарларини босиб чиқарди.

МИЛЛИОНЛАР МУСОБАҚАСИ

Яна бир неча кундан кейин Ватанимиз пойтахти Москвада миллионлар мусобақаси — СССР халқлари ёзги V спартакиадаси байроғи тантанавор ҳилпирайди. Спартакиаданинг очилишига бағишланган ўзига хос спорт байрами В. И. Ленин номидаги Марказий стадионда ўтказилади.

Кучлиларнинг кучлилари — ўлка ва республика спартакиадаларининг ғолиблари, ўз маҳоратлари ва ғайрат-шижоатлари билан Москвага йўлланма олишга эришган энг кучли спортчилар қарийб 24 хил мусобақа бўйича ўзаро беллашадилар. Спортнинг айрим турлари бўйича мусобақаларнинг бошланиб кетганига 10 кундан ошди. Кучлилар беллашувини биринчи бўлиб камонда ўқ отувчилар бошлаб беришди. Улардан кейин катта қайиқ ҳайдовчилар, баскетболчилар мусобақалашишга киришдилар.

Спартакиаданинг финал мусобақаларида ўзбекистонлик 400 дан ортиқ спортчи республикамиз шарафини ҳимоя қилиш учун бел боғлаб турипшибди. Республикамиз вакиллари спортнинг камонда ўқ отиш ҳамда елканли спорт турларидан бўлак барча хиллари бўйича куч синашадилар.

Камондан ўқ отиш ҳамда катта қайиқ ҳайдаш мусобақалари тугади. Спортнинг энг қийин ва ҳаяжонли турларидан ҳисобланган катта қайиқ ҳайдаш мусобақасида жами 7 олтин медал қўлга киритилди. Бундан учтаси москвалликларга насиб этган бўлса қолган учтасини ленинградликлар олишди. РСФСР командаси эса бир олтин медал билан кифояланди.

Кичик халқани аниқ нишонга олиш — баскетболчилар мусобақаси давом этмоқда. Мазкур мусобақанинг биринчи куни қизиқ воқеа юз берди. Армиячилар саройида ўтказилиши лозим бўлган аёллар турнирининг биринчи мусобақасида қозоғистонлик баскетболчиларга рақиб команда топилмай қолди. Маълум бўлишича, қозоқ спортчилари билан курашадиган туркманистонликлар Москвага ҳали келишмаган экан.

Шундай қилиб, спартакиадада қатнашувчи аёллар командаси камайиб, 14 та бўлиб қолди. Баскетболчилар турнирида мусобақалар аёллар ва эркаклар ўртасида ҳам уч группага бўлинган ҳолда ўтказиляпти. Республикамиз баскетболчилари учинчи группада Украина, РСФСР, Белоруссия ва Молдавия командалари билан беллашишади.

Баскетболчи қизларимиз биринчи учрашувни молдавиялик дугоналари билан ўтказиб, 74:64 ҳисобида ғолиб келишди. Эркаклар командасининг дастлабки ўйиндаёқ омади юришмади. Улар грузиялик тенгдошларидан 109:59 ҳисобида енгилиб қолишди.

БОСИЛМАГАН МАТЕРИАЛЛАР ИЗИДАН

ИШДАН ЧЕТЛАТИЛДИ

«11-мактаб директори Тўрабой Қосимов, илмий бўлим мудири Т. Хидиров билан биргаликда ишларни тўраларча ҳал қилишяпти. Иш ҳақида эмас, шахсий бойлик орттириш ҳақида ўйлаб, педагоглар коллективи ҳақига хиёнат қилаётирлар».

Зомин районидаги «Қизил чорвадор» совхозида истиқомат қилувчи Ғ. Абдуназаров редакцияга шу ҳақда хабар йўллаган эди.

Текшириш ва чора кўриш учун юборилган бу хатга Сирдарё область партия комитетидан қуйидаги жавоб олинди: хатда келтирилган фактлар тасдиқланди. 11-мактаб директори Т. Қосимов, илмий бўлим мудири Т. Хидировлар хизмат вазифасини суиистеъмол қилганликлари ва ишни уддалай олмаганликлари учун вазифаларидан четлаштирилди.

ТАДҚИҚОТЧИ БИЛАН ЁНМА-ЁН

ҚУЁШ ЗАРРАСИ

(ИЛМИЙ ЛАБОРАТОРИЯДАН РЕПОРТАЖ)

Олима жимжилоқдек пробиркани аланга устида очди-да, тариқдек заррачани авайлаб олди. Уни юпқа ойна юзига қўйиб, микроскоп орқали кузата бошлади. Кўзни қамаштирувчи живир-живир титраб турган заррача ўргумчак уясига ўхшарди.

— Бу кўзга кўринмас заррачанинг нималарга қодирлигини биласизларми? — деди у таажжубланганимизни сезиб. Кейин яна сўзида давом этди. Халқимиз эъзозлаб, кўзига суртадиган нон маҳсулотларига таъм, маза беришда, хилма-хил консервалар тайёрлашда ва уларни узоқ муддатгача сақлашда кўз илғамас заррачанинг хизмати катта.

Ҳозирги кунда маҳсулотлар сифатини оширадиган ва технологик жараёнларни тезлаштирадиган замбуруғлар олиш устида тадқиқотлар олиб боряпмиз. Шогирдларимдан Н. Ғуломова, Н. Убайдуллаева, О. Абдукаримова, Ш. Муҳсимоваларнинг халқ хўжалиги учун муҳим ҳисобланган замбуруғлар мавзуига бағишланган кандидатлик ишлари ниҳоясига етай деб қолди...

Бизни истеъдодли ёш ўзбек олимасининг микробиология оламига қандай кириб келгани қизиқтирарди. Саволимиз ғалати туюлди, шекилли, бироз ўйланиб қолди у. Сўнг 50-йилларда Ўрта Осиё политехника (ҳозирги Тошкент политехника) институтида ўқиб юрган студентлик йилларини эслади. Ўшандаёқ у илмий ишга ниҳоятда қизиқарди. Шредер номидаги боғдорчилик ва узумчилик илмий-тадқиқот институтининг Қибрайдаги филиалига тез-тез қатнарди. Кеча кўриб билгани, бугун унга гўё озлик қилаётгандек туюлар, зеҳни тобора ўткирлашиб, онги эса билимларга бойиган сари у яна руҳланиб кетар эди.

Филиал унинг иккинчи уйи, иккинчи дорилфунуни, олимлар эса ота-онасидек қадрдон бўлиб қолган эди. Бир куни замбуруғ моддасини микроскоп остига қўйиб, икки соатча овора бўлди. Тажрибанинг етарли эмаслиги, малаканинг йўқлиги бўлса керак. Кимдир ёнига келиб чироқни ёқиб юборган эди, бирдан жон киргандай заррачалар титраб кетди. Ким билади ўшанда бу ёш илм толибасининг қалбида қандай ҳис-туйғулар мавж урган экан. Балки ана шу кичик, бундай қараганда арзимас ютуқ уни бугунги даражага олиб чиқишда катта роль ўйнаган бўлса ажаб эмас... Студент қиз қайрилиб қараган эди, оқ халат кийган профессор А. А. Преображенский тепасида жилмайиб турарди.

Ҳақиқий олим бўламан деган киши учун фан йўли ниҳоятда машаққатли. Унинг сўқмоқлари жуда кўп. Уни енгиб ўтиш учун чуқур билимга, мустаҳкам иродага эга бўлиш керак. Буни институтни битириб келган Машҳура яхши тушунарди. Альпинистлар тик қояларга чап бериб, совуқни-совуқ демай чўққилар сари дадил интилгани каби у ҳам фан сўқмоқларидан ана шундай забткор одим ташлади.

Кечагидек эсида... Эшикни ниҳоятда эҳтиёткорлик билан очиб, бир-икки қадам босишга босдида, гўё биров уни ушлаб қолгандек жойида тўхтади. Иш билан банд бўлиб ўтирган профессор қайрилиб қаради. Унинг қаршисида ёши йигирмалардан сал ошган қотмагина, ўрта бўйли, пайваста қошли бир қиз мулойим боқиб турарди. У профессорга зимдан бир қараб олди-да, икки ўрим узун сочларини силкиб, аста эшикни ёпди. Сўнг салом берди. Киприкларини пир-пиратиб профессорнинг ёнига яқинроқ келди.

— Домла, — ҳар ҳолда олимнинг салобати босдими, ёки унинг тортинчоқлиги йўл бермадими аранг фикрини изҳор қилди. — Лабораториянгизда мабодо ўрин бўлса... У ийманиб, ортиқча гапиролмади.

— Ишимиз оғир-ку, толиқиб қолмайсанми, қизим? — деди профессор Е .И. Квасников самимийлик билан унинг раъйини қайтара олмай. Қиз «йўқ» дегандек аста бош чайқади, эшитилар-эшитилмас уддалаб кетишга ҳаракат қиламан, деди ва ҳужжатларини профессорга узатди. Ҳаяжондан қалқиб турган кўзларида умид учқунлари порлар эди унинг. Профессор ҳужжатларга бир-бир кўз югуртириб чиқди-да, яхши деб маъқуллади. Машҳуранинг кўнгли тоғдек кўтарилиб кетди.

Айни муддао бўлди. Кўнгли мойил соҳаси бўйича ишлай бошлади. Ишлаганда ҳам астойдил, ҳақиқий олима бўламан, деб меҳнат қилди, тинмай изланди, ўқиди-ўрганди. Тез орада у ниҳоятда мураккаб тажрибалар ўтказиб, аспирантлик муддатида кандидатлик диссертациясини ҳам муваффақиятли ёқлади.

— Ўшанда, — деб ҳикоя қилади Украина ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор Е. И. Квасников, — ҳамкасбларим бу тиришқоқ қизнинг кичкинагина жуссасида у қадар катта куч-қувват борлигидан ҳайратда қолишган эди. Чиндан ҳам унинг қалбида бетиним қайнаб турган вулқон борга ўхшарди. Шуниси қувонарлики, 10 йил ўтар-ўтмас у Ўзбекистонда замбуруғлар дунёсини яратди. 36 ёшида илм-фаннинг чўққисига кўтарилди. Улуғ унвон — биология фанлари доктори илмий даражасига эга бўлди.

Машҳура Мавлоний аспирантурада ўқиб юрган кезларидаёқ унинг раҳбари, профессор Е. И. Квасниковни Украина ССР Фанлар академиясида ишлашга таклиф этишган эди. Лекин шогирд билан устоз ўртасидаги масофа қанчалик узоқ бўлмасин, илмий алоқа шу қадар мустаҳкам ва самарали бўлди.

— Аввало, мен шуни айтмоқчиманки, — деган эди Ленин орденли Киев Давлат университетининг микробиология ва антибиотиклар кафедрасининг мудири, техника фанлари доктори, профессор Г .А. Никитин ўзбек олимасининг катта тадқиқот ишини юксак баҳолар экан. — бажарилган иш бениҳоя кенг ва атрофлича ёритилган, бу техник микробиология соҳасида жуда катта воқеа. Машҳура Мавлонийнинг ишлари иттифоқимиздагина эмас, ҳатто жаҳон олимларининг эътиборига сазовор бўлди. Бу ишнинг энг муҳим ютуғи шундаки, олима озиқ-овқат саноатидаги маҳсулотларни биринчи босқичидан тортиб, то тайёр маҳсулот олингунгача бўлган технологик жараёнда замбуруғларнинг ролини ўрганиш билан биргаликда, уларнинг янги навларини ҳам яратди.

— Шундай машҳур, кашфиёт деса арзигулик, улкан ишни бизнинг илмий анжуманимизда, қаҳрамон Киев шаҳримизда муҳокама қилинаётганидан жуда хурсандман, — деган эди Украина ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси, профессор В. П. Засимович, — илмий ишнинг кўлами, унинг илмий жиҳатдан мукаммал ва буюклиги Ўзбекистонда илмий ишларнинг савияси нақадар юксакликка кўтарилганлигини кўрсатиб турибди. Ўйлайманки, бу бажарилган иш фақат Ўзбекистоннинг ёки иттифоқимизнинг фахригина бўлиб қолмай, у жуда катта халқаро аҳамиятга эга.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси микробиология бўлими ачитқи моддалари лабораториясининг мудири, биология фанлари доктори Машҳура Мавлонийнинг илмий-тадқиқот ишлари юзасидан айтилган самимий фикр ва мулоҳазалар талайгина. Истеъдодли олима Ўзбекистон шароитида узумчилик ва виночиликда қўлланиладиган замбуруғларнинг барча хусусиятларини ўрганиб, саноат аҳамиятига эга бўлган замбуруғлар дунёсини яратди.

— Ачитқи ва замбуруғлар оламида ҳали ҳал бўлмаган жумбоқлар кўп, — дейди ўзбек олимаси. — Келажакда Ўрта Осиёнинг иссиқ ва беқарор об-ҳаво шароитларида учрайдиган замбуруғлар хусусиятини изчил ва пухта ўрганиб чиқиш ниятидаман. Устозим Е. И. Квасников билан ҳамкорликда микробиологияга оид китоб ёзиш орзуим бор.

М. МУҲСИМОВ.
Ҳ. МАҲСУМОВ.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«БОСИНҚИРАШ»

Газетанинг шу йил 15 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада Бухоро районидаги «Москва» колхозида ғўзанинг бир қисмини бегона ўт босиб ётгани, мавжуд ишчи кучлари, техника воситалари ғўза парваришига тўла сафарбар этилмагани, натижада колхоз ғўза парваришида орқада қолаётгани танқид қилинган эди.

Мақола юзасидан Бухоро район ижроия комитети редакцияга қуйидагиларни хабар қилди. «Босинқираш» сарлавҳали танқидий материал райондаги ҳамма колхоз раислари, партия ташкилотлари секретарлари, бош инженерлар, бош агрономлар, қишлоқ Советлари раисларининг умумий йиғилишида ишлаб чиқилди. «Москва» колхозида ғўза парвариши соҳасида камчиликларга йўл қўйилгани учун колхоз раиси Н. Раҳматов қаттиқ огоҳлантирилди. Мавжуд камчиликларни қисқа вақт ичида бартараф қилиш юзасидан чоралар кўриш, айниқса сувдан фойдаланиш устидан назоратни кучайтириш колхоз правлениеси ва партия ташкилотига топширилди.

ҚУРТ БАХМАН СЎЗИ

БОНН, 8 июль. (ТАСС). Германия Коммунистик партиясининг раиси К. Бахман қуйидагиларни таъкидлади: КПСС XXIV съезди ва Германия Бирлашган социалистик партияси VIII съездининг Европада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни таъминлашга қаратилган қарорлари ғоят муҳим ва актуал қарорлардир.

К. Бахман Германия Коммунистик партияси аъзолари ва тарафдорларининг Дюсселдорфда ўтказилган йиғилишида нутқ сўзлаб қуйидагиларни уқтириб ўтди: Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди маъқуллаган «Тинчликнинг буюк программаси» ва Германия Бирлашган социалистик партиясининг VIII съездида қабул қилинган «Тинчликнинг беш моддаси» социализм ва тинчлик яхлит бир нарса эканлигини яна бир марта исботлаб берди.

Социализмга тинчлик керак ва шу сабабли социалистик мамлакатлар тинчлик бўлишини таъминлашни ўзларининг асосий мақсадларидан бири, деб биладилар, деди К. Бахман.

У Европада кескинликни юмшатиш ва хавфсизликни таъминлаш учун изчиллик билан тинимсиз кураш олиб бориш зарур эканлигини ҳам айтди.

К. Бахман Германия Коммунистик партияси Европада кескинликни юмшатилишига халақит беришни ўз олдига мақсад қилиб қўйган реакциянинг ҳамма уринишларига қарши курашни давом эттираверади, деди.

Германия Коммунистик партияси Москвада ва Варшавада тузилган шартномаларни ратификация қилиш учун Европа хавфсизлиги учун, Германия Демократик Республикасини халқаро-ҳуқуқий тан олиш учун курашаверади, деб таъкидлади К. Бахман.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

БУДАПЕШТ. Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадар ва Венгрия Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси Е. Фок расмий визит билан бу ерда меҳмон бўлиб турган Чехословакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Л. Свободани қабул қилдилар. Самимий дўстона вазиятда ўтган суҳбатда ташқи ишлар министри Я Марко ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар. (ТАСС).

ВАТАНИГА ҚАЙТИБ КЕЛИШДИ

ГАВАНА, 8 июль. (ТАСС). Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Куба революцион ҳукуматининг Бош министри Фидель Кастро Америка турмасидан озод бўлиб ватанига қайтиб келган кубалик тўрт балиқчини Гавана портида табриклади. Балиқчилар Америка турмасида 42 кун бўлдилар. Улар «Америка территориал сувларини бузиб ўтишди» деган сохта айб билан қамоққа олинган эди.

Портда бир неча минг кишининг иштироки билан митинг ўтказилди. Фидель Кастро митингда нутқ сўзлаб, сиёсий ва иқтисодий сабабларга кўра, Куба балиқчиларига қарши агрессия қилинганлигини ва бу агрессия АҚШ империализмининг Кубага қарши сиёсати оқибати эканлигини айтди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

БХР ХАЛҚ МАЖЛИСИНИНГ СЕССИЯСИДА

СОФИЯ, 8 июль. (ТАСС). Олтинчи чақириқ Болгария Халқ Республикаси халқ мажлисининг биринчи сессияси бугун бу ерда ўз ишини давом эттирди. Болгария Халқ Республикаси Давлат кенгаши Раиси Т. Живковнинг Давлат кенгаши состави тўғрисидаги таклифини Болгария Халқ Республикаси халқ мажлисининг Раиси Г. Трайков ўқиб берди. Сессия республика Давлат кенгашини 23 кишидан иборат составда бир овоздан сайлади.

Шундан кейин Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети Раиси С. Тодоровнинг Болгария ҳукумати состави тўғрисидаги таклифини маъқуллади.

Мажлисда Давлат кенгаши Раиси Т. Живков билан Болгария Халқ Республикаси Министрлар Совети Раиси С. Тодоровнинг мактуби ҳам эълон қилинди. Улар бу мактубда халқ мажлисини ишонтириб, ўз фаолиятимизда халқ манфаатларини кўзда тутамиз, социалистик Болгарияни яшнатиш тўғрисида ғамхўрлик қиламиз ва Болгария Коммунистик партиясининг бош йўлига оғишмай амал қиламиз, дедилар.

Республика олий суди ва Болгария Халқ Республикасининг бош прокурори сайлангандан кейин Болгария Халқ Республикаси халқ мажлисининг сессияси ўз ишини тамомлади.

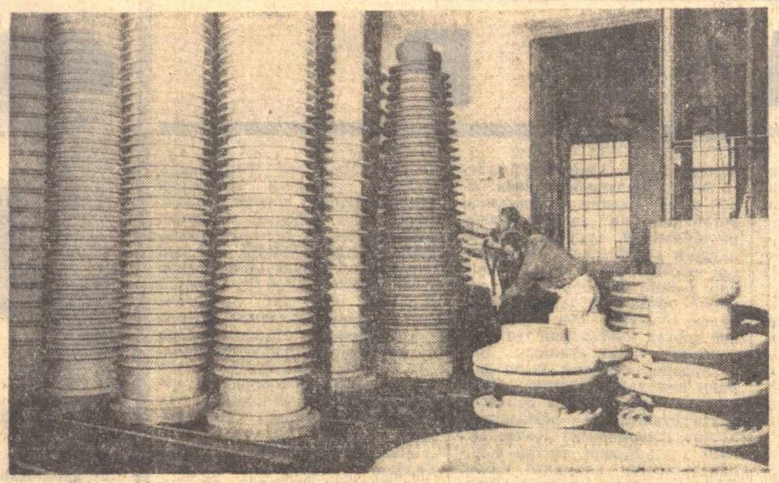

ЧССР. Суратда Ғарбий Чехиянинг Мерклин шаҳридаги «Электропорцелан» заводининг цехларидан бири. Бу завод Чехословакиядаги энг йирик корхона ҳисобланади. Унинг чинни ва сопол маҳсулотлари чет элларда ҳам машҳур.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ЭНДИ СЎЗ ВАШИНГТОНГА

Вьетнам масаласига доир Париж кенгашининг 1 июлда бўлиб ўтган 119-мажлисида Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг делегацияси Вьетнам масаласини тинч йўл билан ҳал қилишга тааллуқли етти моддадан иборат муҳим таклиф билан чиқди. Бу таклифни Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг делегацияси ҳам қўллаб-қувватлади.

Пентагоннинг Ҳинди-Хитойда ўн йилдан буён олиб бораётган жиноятқорона игвволари Қўшма Штатлар учун шармандалик ва мағлубиятдан бошқа хеч нарса бермади. Бундан уч йил муқаддам 1968 йилнинг май ойида Америка босқинчилари Жанубий Вьетнам ватанпарвар кучлари ва Вьетнам Демократик Республикаси вакиллари билан музокаралар олиб бориш учун Париждаги Клебер кўчасида музокараларни бошлашга мажбур бўлдилар. Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг таклифи 1970 йилнинг 17 сентябри ва 10 декабрида эълон қилинган баёнотига асосланади. Агар АҚШ ҳукумати ана шу таклифларга жиддий ёндашганида эди, уруш аллақачон тўхтатилган бўлур эди.

Никсон ҳукумати урушни давом эттириш ва кенгайтириш билан кўпроқ мағлубиятга учрамоқда. АҚШ Ҳинди-Хитой урушида жуда катта талофотлар бермоқда, иқтисодий тангликка учрамоқда. Яқинда эълон қилинган Пентагон ҳужжатлари Америка империализмини баттар фош қилиб қўйди.

Жанубий Вьетнам Республикаси ҳукумати таклиф этган тинчлик плани қуйидагилардан иборат:

1. Америка қўшинларини тўла олиб чиқиб кетишга доир.

Қўшма Штатлар ҳукумати Вьетнамда олиб бораётган агрессив урушга ва «вьетнамлаштириш» сиёсатига чек қўйиши, Жанубий Вьетнамдан Қўшма Штатларнинг ҳамда Америка лагеридаги чет давлатларнинг қўшинлари ва қурол-яроғларини бутунлай олиб чиқиб кетиши, Жанубий Вьетнамдаги ҳарбий базаларни тугатиши керак. Агар Қўшма Штатлар ҳукумати Жанубий Вьетнамдан чиқиб кетишининг сўнгги муддатини 1971 йилга белгиласа, шунда томонлар қуйидаги масалалар юзасидан келишиб олган бўлур эдилар:

а) уруш давомида асир олинган барча ҳарбий хизматчилар ва гражданлар (шу жумладан, Шимолий Вьетнамда асир тушган Америка учувчилари) озод қилинадилар.

б) Жанубий Вьетнамни озод қилиш халқ қуролли кучлари ва Қўшма Штатларнинг қўшинлари ҳамда Америка лагеридаги бошқа давлатларнинг қўшинлари ҳар икки томон бир битимга келишган пайтдан бошлаб ўт очишни тўхтатадилар.

2. Жанубий Вьетнамда ҳукумат масаласига доир.

Қўшма Штатларнинг ҳукумати Жанубий Вьетнам аҳолисининг ўз-ўзини бошқариш ҳуқуқини ҳурмат қилиши, Жанубий Вьетнамнинг ички ишларига аралашишга чек қўйиши ҳамда Сайгондаги қўғирчоқ ҳукуматни қўллаб-қувватлашдан воз кечиши керак. Жанубий Вьетнамдаги миллий битимга интилаётган сиёсий-ижтимоий ва диний кучлар Сайгонда тинчликни, мустақилликни, бетарафликни ва демократияни ёқлайдиган янги маъмуриятни тузадилар.

Жанубий Вьетнам Республикасининг Муваққат революцион ҳукумати шу заҳотиёқ қуйидаги масалаларни ҳал қилиш учун музокараларга киришади:

а) миллий битимдаги ҳукумат тузиш, бу ҳукумат тинчлик ўрнатишдан то умумий сайловлар ўтказишгача бўлган даврда ўз вазифаларини бажариб туради. Миллий битимдаги ҳукумат тузилганидан кейин эса, Жанубий Вьетнамни озод қилиш халқ қуролли кучлари ва Сайгон маъмуриятининг қуролли кучлари ўртасида ўт очишни тўхтатиш тўғрисида бир битимга келинади.

б) террор, репрессия ва ирқий камситишларнинг ҳар қандай кўринишини тақиқловчи конкрет тадбирлар амалга оширилади. Бу тадбирларда у ёки бу томон билан ҳамкорликда бўлган кишиларга нисбатан куч ишлатмаслик, Жанубий Вьетнам аҳолисига демократик эркинликлар бериш, қамоқдаги кишиларни озод қилиш, концлагердаги маҳбусларни қўйиб юбориш учун кафолат берилади.

в) аҳолининг турмуш шароити аста-секин яхшиланишига ҳамда уруш оқибатларини тугатишга имкон берадиган шароитлар вужудга келтирилади.

3. Жанубий Вьетнамдаги Вьетнам қуролли кучларига доир.

Вьетнамлик ҳар икки томон Жанубий Вьетнамдаги қуролли кучлар масаласини миллий битимлар руҳида тенг ҳуқуқлилик ва бир-бирини ҳурмат қилиш асосида, четдан ҳечкимнинг аралашувисиз ҳал қиладилар.

4. Вьетнамни тинч йўл билан бирлаштириш ва икки зона — Шимол ва Жануб ўртасидаги муносабатларга доир.

а) Вьетнамни бирлаштириш босқичма-босқич ҳар икки зонанинг келишувига мувофиқ, четдан ҳечкимнинг аралашувисиз амалга оширилади. Мамлакатнинг бирлашишигача бўлган даврда Шимолий ва Жанубий зоналар ўзаро нормал муносабатлар ўрнатадилар. Ҳаракат эркинлиги, кўчиш ва яшаш учун жой танлаш эркинлиги гарантияланади ҳамда улар ўртасида иқтисодий ва маданий алоқалар ўрнатилади.

б) Вьетнам масаласига доир 1954 йилги Женева битимига мувофиқ, мамлакат иккига бўлиниб турган шароитда Вьетнамнинг Шимолий ва Жанубий зоналари чет давлатлар билан ҳарбий иттифоқларга қўшилмай турадилар.

5. Жанубий Вьетнамнинг ташқи сиёсатига доир.

Жанубий Вьетнам ташқи сиёсатда тинчлик ва бетарафлик йўлини тутади, сиёсий ва ижтимоий тузумидан қатъи назар, барча мамлакатлар билан алоқалар ўрнатади ҳамда иқтисодий ва маданий алоқада бўлади, Жанубий Вьетнамнинг табиий бойликларини ишга солишда чет давлатлар билан ҳамкорлик қилади. Ана шу принциплар асосида Жанубий Вьетнам ва Қўшма Штатлар урушдан кейин сиёсий, иқтисодий ва маданий соҳаларда алоқа ўрнатадилар.

6. Ҳар икки зонадаги Вьетнам халқига Қўшма Штатлар етказган моддий зарар масаласига доир.

Қўшма Штатларнинг ҳукумати ҳар икки зонадаги вайроналиклар ва Вьетнам халқига етказилган моддий зарар учун жавобгардир.

7. Ҳар икки томон келишилган битимга тўла амал қиладилар.

Вьетнам ватанпарварларининг тинчлик ташаббуси барча мамлакатлардаги, шу жумладан АҚШдаги жамоатчилик томонидан қўллаб-қувватланмоқда. Вьетнам томони ташаббусни бошлаб берди. Энди Вашингтон нима деркин?

Евгений БЛОК,
«Совет Ўзбекистони» халқаро шарҳловчиси, доцент.

ДАЪВАТ

НЬЮ-ЙОРК, 8 июль. (ТАСС). АҚШдаги энг йирик университетлар ва коллежларнинг профессорлари ҳамда ўқитувчиларидан 20 га яқин киши Америка ватанпарвари Анжела Дэвисни ҳимоя қилиш тўғрисидаги мурожаатга қўл қўйди. Бу мурожаат ҳафталик «Нью-Йорк бук ревью» журналида эълон қилинди.

Мурожаатда бундай дейилади: А. Дэвис АҚШ коммунистик партиясига мансуб бўлганлиги учунгина Лос-Анжелесдаги Калифорния университети фалсафа профессори ёрдамчиси вазифасидан бўшатилган пайтдан буён таъқиб этилмоқда.

Эндиликда, деб ёзади журнал, «ўлдиришда қатнашишда» айбланиб, унга ўлим ҳукми чиқариш билан таҳдид қилмоқдалар. Бу эса уни сиёсий фаолияти учун таъқиб этишни давом қилдиришдан бошқа бир нарса эмас.

Мурожаат АҚШдаги фан аҳлининг барча намояндаларини Американинг мард коммунистини озод қилиш учун курашда актив қатнашишга даъват этади.

ХАЛҚАРО КИНОФЕСТИВАЛЬ

САН-СЕБАСТЬЯН. Испаниядаги Сан-Себастьян курорт шаҳрида очилган XIX халқаро кинофестивалда ўн уч мамлакат қатнашмоқда.

Фестивалда АҚШ учта фильм кўрсатади. СССР, Англия, Франция, Испания ва Италия иккитадан, Чехословакия, Польша, Венгрия ва фестивалнинг бошқа қатнашчилари биттадан фильм тақдим этадилар. Совет кинематографияси «Ёшлар» ва «Ваня тоға» фильмлари билан қатнашади.

Фестивалга «Мосфильм» киностудиясининг бош директори Н. Сизов бошчилигидаги совет делегацияси келди.

РИЁКОР ФОШ ҚИЛИНДИ

ҚОҲИРА. (ТАСС). «Ал-Жумҳурия» газетаси қуйидагиларни ёзади: АҚШ давлат департаментининг бўлим мудири М. Стернер ва АҚШнинг Бирлашган Араб Республикасидаги манфаатларини ифода этувчи Д. Бергус Қоҳирада Бирлашган Араб Республикаси ташқи ишлар министрлигининг вакиллари билан музокаралар олиб бораётган бир пайтда Қўшма Штатларда АҚШ Исроилга бундан буён ҳам ҳарбий ёрдам бераверади, деган сўзлар очиқдан-очиқ такрорланмоқда. Буларнинг ҳаммаси, деб таъкидлайди газета, Вашингтоннинг тангликни бартараф қилишга ҳалақит бераётганлигини очиқ-ойдин тасдиқлайди.

«Ал-Жумҳурия» газетаси М. Стернер билан Бергуснинг Бирлашган Араб Республикасига қилган сафарини, шунингдек АҚШ вице-президенти Спиро Агнюнинг Қувайт ва Саудия Арабистонига қилган сафарини шарҳлаб, қуйидагиларни таъкидлаб ўтади: АҚШнинг Яқин Шарқда дипломатия соҳасида кўрсатаётган фаолияти араб мамлакатлари учун ҳеч қандай натижа беролмайди.

С. АГНЮ САФАРИ

ПАРИЖ. АҚШ вице-президенти Спиро Агню қирол Файсал билан музокара қилмоқ учун Қувайтдан Саудия Арабистонидаги Жидда шаҳрига жўнаб кетди. У араб шарқи мамлакатлари бўйлаб сафар қилиб юрибди.

С. Агню Қувайтда икки кун бўлган пайтида Амир Ас-Сабоҳ билан музокаралар олиб борди. Обзорчиларнинг фикрига қараганда, шу музокаралар вақтида Эрон кўрфази проблемалари муҳокама қилинган. Энг катта нефть монополиялари бу районадан жуда манфаатдордирлар. Қўшма Штатлар иқтисодий жиҳатдан муҳим бўлган бу районни қўлга киритиб олишга ҳаракат қилмоқда. (ТАСС).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

12 июль, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.30 — МОСКВА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.05 — Ахборот, 19.20 — Совет армияси жангчилари учун кўрсатув. **Ўзбек тилида:** 19.40 — Ахборот, 19.55 — «Ғазалхон ёшлигим» 20.45 — Оламда нима гап? 21.15 — Телетеатр: ҲУРРИЯТ, 22.45 — **Оғиш бурчаги** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — **Зангори пиёла** (бадиий фильм). 19.00 — МОСКВА. 19.30 — Ҳужжатли фильмлар, 20.00 — Янгиликлар, 20.05 — **Дон Кихот** (балет). 23.05 — Қиличбозлик бўйича жаҳон чемпионати.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **ДУШАНБА КУРСАТАДИ.**

13 июль, Сешанба

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.05 — «Бойчечак», 19.35 — Ахборот 19.50 — Беш йиллик — республика бўйлаб кезади. **Ўзбек тилида:** 20.20 — Ахборот, 20.35 — Ёзувчи минбари, 21.25 — Қишлоқ хўжалиги билимлари университети, 21.55 — Рус музикаси классиклари. **М. И. Глинка**, 22.45 — **Оғиш бурчаги** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Мультфильм, 18.10 — Ҳужжатли фильм, 19.00 — МОСКВА. 19.15 Ҳужжатли фильм, 20.00 — Янгиликлар, 20.10 — Телефильм, 20.25 — Бадиий фильм, 22.00 — Некрасов поэзияси байрами, 23.00 — Концерт.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 21.00 — Арманистон санъат усталарининг концерти, 22.05 — **Телба** (бадиий фильм).

14 июль, Чоршанба

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Санъат ғунчалари», 18.30 — Ахборот, 18.45 — Миллионлар ленинча университети, 19.00 — Най наволари, 19.30 — Ахборот, 19.45 — МОСКВА. 20.00 — Янгиликлар, 20.05 — Цирк томошалари, 20.50 — Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.35 — МОСКВА. 19.45— ТОШКЕНТ. «Мардлик-мангулик», 20.25 — **«Ярим аср йилномаси»**, 21.15 — Ёш ижрочилар концерти, 22.05 — **Осмонни забт этувчилар** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — Ўқув кўрсатувлари, 21.00 — **Катта ҳаёт** (бадиий фильм).

15 июль, Пайшанба

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — МОСКВА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.05 — Мультфильм, 19.15 — Ахборот, 19.30 — Кино ҳақида суҳбат. **Ўзбек тилида:** 20.40 — Ахборот, 21.00 — Рангли телевидение. Тажриба кўрсатуви, 21.30 — Дала ишлари кундалиги, 21.45 — Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Жўрабек Муродов** куйлайди. 22.30 — **Волга уйғоқ** (адабий театр). 22.55 — **Маншук ҳақида қўшиқ** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — **Қувноқ дельфин** (кинофильм), 18.10 — Музикали кўрсатув, 19.00 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. **Умр бир марта берилади** (бадиий фильм), 20.30 — Врач маслаҳати, 20.40— Ҳужжатли фильм, 21.25 — **Мусоргский** (бадиий фильм).

16 июль, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — МОСКВА. 19.00 — ТОШКЕНТ. 19.05 — Мультфильм, 19.25 — Ахборот, 19.40 — Теленовеллалар театри, 20.45 — Ахборот, 21.00 — Ўзбекистон чорвадори, 21.30 — СССР халқлари V спартакиадасининг очилиши, 22.30— Футбол: ЦСКА — «ДИНАМО» (Киев).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — Ўсмирлар учун кўрсатув, 18.40 — Ҳужжатли фильм, 19.00 — МОСКВА. Концерт. 20.00 — Янгиликлар, 20.10 — **Орзу сардори** (бадиий фильм). 21.20 — Киноочерк, 21.30 — **Журналист** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — ТОШКЕНТ. 19.30 — Ҳужжатли фильм, 20.00— Фильм-концерт, 20.45 — **Жонгинам** (телефильм).

17 июль, Шанба

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. 10.15 — Мультфильм, 10.25 — «Азимут», 10.55 — Телеминиатюралар, 11.35 — Концерт, 12.05 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — Қувноқ пионер ёзи. 17.30 — Ахборот, 17.45 — Студентлик — олтин даврим, 18.35 — Ахборот, 18.50— Охунбобоев номли Андижон театри артисти **Нуриддин Ҳамроқулов** концерти, 19.40 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.05 — ТОШКЕНТ. Бадиий фильм, 15.00 — МОСКВА. 15.30 — Украина санъати, 16.30 — **Шаҳримиз йигити** (бадиий фильм), 18.00 — «Уральмаш», 18.30 — Адабий музикали композиция, 19.15 — Мультфильмлар, 19.40 — ТОШКЕНТ. Соҳибкорлар, 20.00 — Донецк лавҳалари, 20.25—Ўзбекистон курортлари, 20.55 — Халқ ҳофизлари концерти, 21.30 — **Журналист** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **ДУШАНБА КУРСАТАДИ.**

18 июль, Якшанба

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30—Мультфильм, 9.50 — «Ўйлаб топ?». 10.20 — «Светофор», 11.20 — «Замондас», 12.10 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00—Кино кўрсатув, 18.30 — Ахборот, 18.50 — Металлурглар кунига бағишланган кўрсатув, 19.10 — Ахборот, 19.30 **Оталар сўзи — ақлнинг кўзи,** 20.20 — Телеминиатюралар, 21.00 — Дала ишлари кундалиги, 21.20 — **Комуна Исмоилова** куйлайди, 22.15 — **Кубан казаклари** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари, 14.45 — МОСКВА. 17.10 — **Киносаёҳатчилар клуби,** 18.10 — Халқаро панорама, 18.40 — Металлурглар кунига бағишланган концерт, 19.55 — Телеспектакль, 21.05 — Дин Рид куйлайди, 21.25 — СССР халқларининг V спартакиадаси, 22.45 — Бадиий ўқиш, 23.15 — Оқшом куйлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **ФРУНЗЕ КУРСАТАДИ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. 10.00 — Спартакиада кундалиги, 10.30 — Концерт, 10.55 — МОСКВА. 16.55 — ТОШКЕНТ. 17.00 — Ахборот, **Ўзбек тилида:** 17.10 — Қувноқ пионер ёзи. 17.50 — Мультфильм, 18.00 Ҳужжатли фильм 19.00 — Истиқбол эгалари, 20.00 — Ахборот, 20.15 — Концерт, 21.00 — МОСКВА.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. **Андрейка** (бадиий фильм). 15.00 — МОСКВА. 21.00 — ТОШКЕНТ. 21.55 — Озарбайжон санъат усталарининг концерти, 22.35 — **Тоғли қасоскорлар** (бадиий фильмнинг 1-2 серия-лари).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.15 — **ДУШАНБА КУРСАТАДИ.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ҳаётнинг бир куни — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12 ва 2 да) «ДРУЖБА», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ВОСТОК,» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Сариқ чемоданчанинг саргузаштлари — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10, кундуз 3.20 ва кеч 8.20 минутларда), «СПУТНИК» (кундуз соат 11 ва кеч 7 да).

Ҳамраз — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Асримиздан миллион йил илгари — НАВОИЙ номли (кундуз соат 11.40, 5 ва кеч 10 да).

Кунгабоқар — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Ёввойи қалб — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Александр Пархоменко (эрталаб соат 10 да), **Ўтмишдан садо** (тоқ соатларда): — «КУКЧА».

Асосий зарба — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Сумбул сочли гўзал Варвара — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Квартира — «РАКЕТА».

Том Жонс (2 серия) — ТЕЛЬМАН номли.

Шер ҳамлага ҳозирланмоқда — «ФЕСТИВАЛЬ».

Ҳаётнинг бир куни — «ХИВА».

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

1971 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кундузги ўқишга: юқори молекулали бирлашмалар химияси, тўқимачилик хом ашёларини дастлабки ишлаш (пахта, ипак), химиявий толалар технологияси, тўқимачилик материалшунослиги, тўқимачилик материалларининг механик технологияси (пахтани йигириш, тўқувчилик, ипак технологияси), толали материалларнинг химиявий технологияси, ёнғинга қарши ишлатиладиган техника ва техника хавфсизлиги, иқтисод, тўқимачилик ва енгил саноатни планлаштириш ва ташкил қилиш;

сиртқи ўқишга: тўқимачилик хом ашёларини дастлабки ишлаш (пахта), тўқимачилик материалларининг механик технологияси (пахтани йигириш, ипак технологияси, тўқувчилик), химиявий толалар технологияси, иқтисод, тўқимачилик ва енгил саноатни планлаштириш ва ташкил қилиш.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР: Тошкент-ГСП, 2-Виборг кўчаси, 5-уй (телефон 55-03-26, 55-92-38) да 15 СЕНТЯБРГАЧА қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР карлар жамиятининг

ТОШКЕНТ 1-ЎҚУВ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМБИНАТИ

1971-1972 ўқув йили учун оммавий тикув бўйича тикувчилар, дурадгор-мебелчилар, тўқувчилар, тўқув ва тикув машиналари механиклари мутахассисликлари бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — бир ва икки йил.

Ҳужжатлар 25 августгача қабул қилинади.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Ёши 16 дан—35 гача бўлиб эшитиш ёки гапиришда камчилиги эга бўлган, ёки туғма кар бўлган кишилар қабул қилинади.

Комбинатда маълум муддатгача ишлаган ва иш стажи мувофиқ келганлар инвалидликнинг III группаси бўйича умрбод пенсияга чиқариладилар.

Комбинат ётоқхонаси қошида катта ёшли карлар учун махсус кечки мактаб мавжуд.

Ўқувчиларга 25 сўм стипендия, ҳамда иш ҳақи 100% берилади. (механиклар группасида стипендия 60 сўм).

Кирувчилар: ариза, 3х4 сантиметр ҳажмдаги 2 дона фотосурат, турар жойидан ва врачдан карлиги даражаси тўғрисида справкаларни топширадилар.

Паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжат шахсан кўрсатилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент, Чангалзор—Мовзук кўчаси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси №26. Редактор —336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330633. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333268. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424. Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура—337162. Эълонлар—338142. Коммутатор—330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз— 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44, Гулистон — 22-09.

А. — 157. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Р. 04238.